

Εμμανουήλ Αποστολάκης, Κωνσταντίνος Δ. Αρβανιτάκης, Ουρανία Γκικοπούλου,
Δέσποινα Ιμβριώτη, Βασιλική Ιωακειμίδου, Μιχαήλ Καλογιαννάκης, Ευστράτιος Καπότης,
Μαρία Μπιμππούδη, Σοφία Παπαδημητρίου, Ματθαίος Πατρινόπουλος

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α΄ Δημοτικού ▶ Α΄ Τεύχος

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α΄ Δημοτικού

Α΄ Τεύχος

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονιστής – Αξιολογητής

Χαράλαμπος Βασιλάτος

Εν ενεργεία μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Πανεπιστημίου

Αξιολογήτρια

Βάια Χάλδα

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Αξιολογήτρια

Δέσποινα Σερεμέτη

Εν ενεργεία Εκπαιδευτικός

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Γρηγόριος Σιλιγκούνας

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

Σπυρίδων Παπαβασιλείου

Διπλωματούχος Γραφιστικής

**Υπεύθυνη του μαθήματος/γνωστικού
αντικειμένου στο πλαίσιο της Πράξης**

Άννα-Αικατερίνη Λυκούρη, Σύμβουλος Α΄ ΙΕΠ,
Μέλος της Επιστημονικής Ομάδας Έργου (ΕΟΕ) της Πράξης

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνη Πράξης

Πολυξένη Μπίλλα

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Προϊσταμένη Τμήματος Β΄ Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού

Αναπληρώτρια Υπεύθυνη Πράξης

Άννα-Αικατερίνη Λυκούρη

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α΄ Δημοτικού

Εμμανουήλ Αποστολάκης, Κωνσταντίνος Δ. Αρβανιτάκης,
Ουρανία Γκικοπούλου, Δέσποινα Ιμβριώτη, Βασιλική Ιωακειμίδου,
Μιχαήλ Καλογιαννάκης, Ευστράτιος Καπότης, Μαρία Μπιμπούδη,
Σοφία Παπαδημητρίου, Ματθαίος Πατρινόπουλος

Α΄ Τεύχος

Συγγραφική ομάδα:

Εμμανουήλ Αποστολάκης, Φυσικός, Δρ ΕΚΠΑ

Κωνσταντίνος Δ. Αρβανιτάκης, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Δρ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Ουρανία Γκικοπούλου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Διδάκτωρ και Μεταδιδάκτωρ ΕΚΠΑ

Δέσποινα Ιμβριώτη, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Δρ ΕΚΠΑ

Βασιλική Ιωακειμίδου, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Εθνική Επιθεωρήτρια Ευρωπαϊκών Σχολείων, Δρ ΕΑΠ

Μιχαήλ Καλογιαννάκης, Μέλος ΔΕΠ, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (συντονιστής συγγραφικής ομάδας)

Ευστράτιος Καπότης, Φυσικός, Δρ ΕΚΠΑ

Μαρία Μπιμπούδη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Δρ ΕΚΠΑ

Σοφία Παπαδημητρίου, Προϊσταμένη Τμήματος Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης & Ψηφιακών Μέσων – ΥΠΑΙΘΑ, Δρ ΕΑΠ, Μεταδιδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ματθαίος Πατρινόπουλος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης, Δρ ΕΚΠΑ

Εικονογράφιση: Μαρία Μανουρά

Άντληση εικόνων/φωτογραφιών από: *Freepik*, www.europeana.eu, αρχεία συγγραφέων.

Προεκτυπωτικές εργασίες: ΕΛΛΗΝΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	6
----------------	---

Πολιτειότητα

Ποιος είμαι εγώ;	8
Μια τάξη για όλες και όλους!	17
Αγάπη και φιλία	23
Πάμε με το αυτοκίνητο!	29

Κοινωνικές σχέσεις

Η οικογένεια	37
Η τάξη μας, μια άλλη οικογένεια	46
Συνεργασία και συναισθήματα	51
Συνήθειες και έθιμα	59

Ο τόπος, η χώρα, ο πλανήτης όπου ζω

Το σχολείο μας και η συνοικία μας	65
Η πόλη μας ή το χωριό μας	70
Αλλαγές στον ουρανό	75
Αλλαγές στη γη	77
Ο καιρός και οι εποχές	80

Ζωή και οικοσυστήματα

Ο άνθρωπος, τα ζώα και τα φυτά	86
▶ Πάμε σαφάρι, μικροί εξερευνητές;	88
▶ Μια ματιά στον άνθρωπο	101

Μαθητές και μαθήτριες της Α΄ Δημοτικού!

Ελάτε, ξεκινάμε με χαρά μια νέα περιπέτεια!

Λέξεις όμορφες να δούμε, όπως αγάπη, φιλία και οικογένεια.

Έτσι, το ίδιο όμορφα για το σχολείο και τη γειτονιά μας θα συζητάμε.

Τάξη φανταστική θα είμαστε για όλες και για όλους.

Η ευκαιρία μας να γνωριστούμε καλύτερα, σαν μια άλλη οικογένεια, είναι εδώ...

Παίζοντας, θα ανακαλύψουμε όμορφα πράγματα για τον τόπο μας και τα έθιμά του.

Είμαστε και εμείς πολίτες με δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Ρούδια ρούδια λουλούδια κι όλου του κόσμου τα καλούδια να τραγουδάμε...

Ιδέες, κέφι και χαμόγελα μέσα στην τάξη να σκορπάμε.

Βάζουμε πλήρη για όμορφες συνεργασίες.

Αναγνωρίζουμε δυνάμεις και τα συναισθήματά μας.

Λειτουργούμε ως ομάδα που ερευνά και γνωρίζουμε τα ζώα και τα φυτά.

Λέμε να πηγαίνουμε και για ψώνια! Στήνουμε και μαγαζάκι. Μετρητά ή κάρτα;

Οι κατασκευές για την επίλυση προβλημάτων δίνουν τη διάκριση στην ομάδα μας!

Να και η λίστα των εργαλείων μας: βίδες, σφυρί, πινέλο και πριόνι;

Ταξιδεύουμε με ασφάλεια στο χθες, γνωρίζουμε το σήμερα και ονειρευόμαστε το αύριο.

Ο κόσμος αλλάζει και εμείς προσαρμοζόμαστε.

Σαλπάρουμε μακριά...

Μια φορά κι έναν καιρό, ήρθα και εγώ!!!
Στη στιγμή αλλάζω χρώμα, σχήμα
και φεύγω για νέες περιπέτειες! Τι είμαι;

Φέτος όλοι μαζί...

Συζητάμε.

Κάνουμε πειράματα.
Μελετούμε.

Γράφουμε.
Αντιστοιχίζουμε.
Σημειώνουμε.
Κυκλώνουμε.
Υπογραμμίζουμε.

Παίζουμε.

Ζωγραφίζουμε.
Χρωματίζουμε.

Διαβάζουμε και
μαθαίνουμε.

Κάνουμε κατασκευές.
Κόβουμε. Κολλάμε.

Διαβάζουμε κάτι
που θα μας κάνει
εντύπωση!

Δραστηριότητες που πραγματοποιούμε
με ψηφιακές συσκευές:

Ψηφιακό Υλικό
για τους
εκπαιδευτικούς:

Πολιτειότητα

Ο τόπος, η χώρα,
ο πλανήτης
όπου ζω

Κοινωνικές
σχέσεις

Ζωή και
οικοσυστήματα

Πολιτειότητα

• Ποιος είμαι εγώ;

Και τώρα
τι είμαι εγώ;

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ λέμε ποιοι ή ποιες είμαστε,
- ▷ βρίσκουμε τι κοινό και τι διαφορετικό έχουμε,
- ▷ μιλάμε για όσα χρειαζόμαστε και για όσα θέλουμε,
- ▷ συζητάμε για συναισθήματα.

Παίζουμε ένα παιχνίδι σε κύκλο;

Κάνουμε ένα βήμα μπροστά, κάθε φορά, όσοι και όσες:

- ▶ Έχουμε κοντά μαλλιά.
- ▶ Έχουμε καστανά μάτια.
- ▶ Φοράμε τζιν παντελόνια.
- ▶ Φοράμε αθλητικά παπούτσια.
- ▶ Αγαπάμε τα ζώα.
- ▶ Αγαπάμε το ποδόσφαιρο.
- ▶ Έχουμε αδέρφια.
- ▶ Κατοικούμε στον 2ο όροφο μιας πολυκατοικίας.

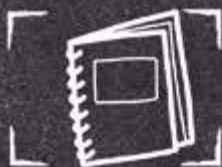

ΚΟΥΡΑΣΤΗΚΑΜΕ;

Να παίξουμε άλλο ένα παιχνίδι;

α

Ένα μπαλάκι βρίσκεται στο χέρι μας!

β

Λέμε δυνατά το όνομα και το επώνυμό μας, το αγαπημένο μας χρώμα, το αγαπημένο μας παιχνίδι.

γ

Το δίνουμε σε μία συμμαθήτριά μας ή σε έναν συμμαθητή μας.

δ

Προσπαθεί να θυμηθεί το όνομα και το επώνυμό μας, το αγαπημένο μας χρώμα και το αγαπημένο μας παιχνίδι.

Τι λέτε; Θα τα καταφέρει;

Όποιος και αν δει την παρακάτω εικόνα θα αναγνωρίσει αμέσως ότι πρόκειται για _____ !

Τόσο ίδιες, αλλά και τόσο διαφορετικές!

Συζητήστε στην τάξη για τις **ομοιότητες**

που έχουν οι

της εικόνας!

Συζητήστε στην τάξη για τις **διαφορές**

που έχουν οι

της εικόνας!

Ας υποθέσουμε ότι αποφασίζουμε στην οικογένειά μας να υιοθετήσουμε μια . Κυκλώνουμε το **ΝΑΙ**, αν συμφωνούμε με τις παρακάτω προτάσεις, ή το **ΟΧΙ**, αν διαφωνούμε.

Η καθημερινή φροντίδα που πρέπει να δίνουμε στη μας εξαρτάται από:

το χρώμα των ματιών της	ΝΑΙ	ΟΧΙ
το χρώμα του τριχώματός της	ΝΑΙ	ΟΧΙ
το ύψος της	ΝΑΙ	ΟΧΙ
τη ράτσα της	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Η συμπεριφορά της απέναντί μας εξαρτάται από:

το χρώμα των ματιών της	ΝΑΙ	ΟΧΙ
το χρώμα του τριχώματός της	ΝΑΙ	ΟΧΙ
το ύψος της	ΝΑΙ	ΟΧΙ
τη ράτσα της	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Ας συμφωνήσουμε, λοιπόν, ότι όλες οι :

- ▶ είναι _____ (ίδιες / διαφορετικές) μεταξύ τους!
- ▶ αξίζουν _____ (την ίδια / διαφορετική) φροντίδα!

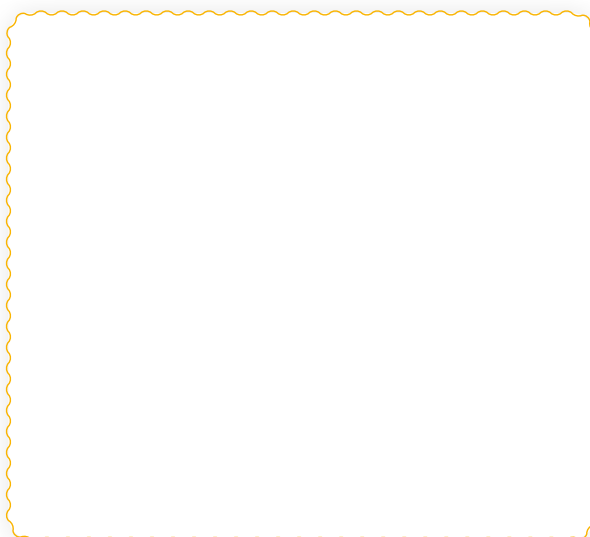
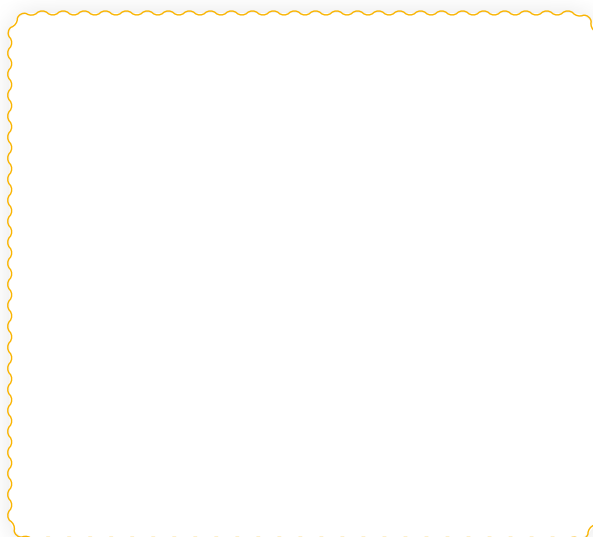

Ας συζητήσουμε!

- ▶ Τι χρειαζόμαστε;
- ▶ Ποιες είναι οι βασικές μας ανάγκες;
- ▶ Γιατί τις λέμε βασικές;
- ▶ Τι θέλουμε;
- ▶ Τι επιθυμούμε πολύ;

Ζωγραφίζουμε κάτι που έχουμε ανάγκη και κάτι που θέλουμε πολύ!

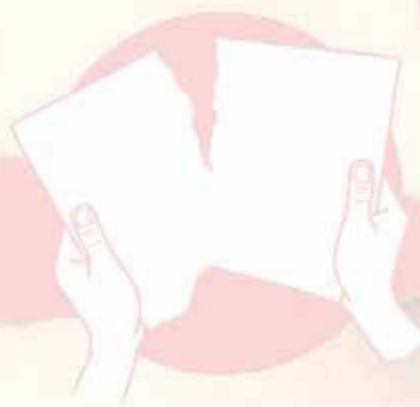

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο για να ξεχωρίσουμε τις ανάγκες από τις επιθυμίες μας.

Παίρνουμε χαρτί και μολύβι

Στο μισό χαρτί
ζωγραφίζουμε την
πιο χαρούμενη
ημέρα μας.

Στο άλλο μισό χαρτί
ζωγραφίζουμε την πιο
στενάχωρη ημέρα μας.
Γιατί εκείνη η ημέρα
ήταν στενάχωρη;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και εξηγούμε τι μπορεί να σκέφτονται οι άνθρωποι στις εικόνες.

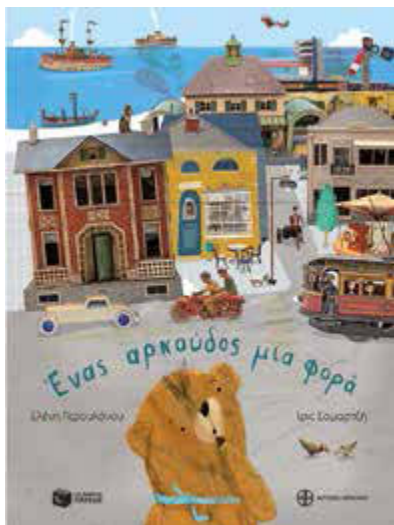

Πόσα συναισθήματα μπορούμε να ονομάσουμε δείχνοντας με το δαχτυλάκι μας μία από τις παρακάτω φατσούλες;

Συμπληρωματικό υλικό

Διαβάζουμε βιβλία με παιχνίδια;

Ελένη Γερουλάνου,
Ίρις Σαμαρτζή,
Ένας αρκούδος μια φορά,
εκδ. Πατάκη

Σύνοψη

Όλοι οι άνθρωποι είμαστε διαφορετικοί και έχουμε τα δικά μας χαρακτηριστικά που μας κάνουν ΜΟΝΑΔΙΚΟΥΣ.

Έχουμε βασικές ανάγκες για να ζήσουμε: φαγητό, ένα σπίτι, ασφάλεια και υγεία! Έχουμε πολλές επιθυμίες!

Χρησιμοποιούμε τα διπλανά εικονίδια και βλέπουμε τη σύνοψη και το γλωσσάρι της ενότητας.

Γλωσσάρι

ανάγκες: όσα χρειαζόμαστε για να ζήσουμε, δηλαδή φαγητό, ένα σπίτι, ασφάλεια και υγεία.

επιθυμίες: όσα θέλουμε πολύ.

• Μια τάξη για όλες και όλους!

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ γνωρίζουμε καλύτερα τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές μας,
- ▷ συνεργαζόμαστε,
- ▷ δουλεύουμε με κανόνες στην τάξη μας.

Ας συζητήσουμε τώρα για εμάς, τους ανθρώπους! Είμαστε όλοι **ίδιοι**;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και περιγράφουμε ποια χαρακτηριστικά μπορεί να διαφέρουν από άνθρωπο σε άνθρωπο.

Ας δούμε τώρα τη μικρή ομάδα της τάξης μας...

Ποια χαρακτηριστικά μας είναι διαφορετικά;
Συζητάμε και γράφουμε τρία από αυτά:

Θα παίξουμε ένα ομαδικό παιχνίδι.

Το μολύβι ταξιδεύει στα χέρια των παιδιών της τάξης μας μέχρι να επιστρέψει και πάλι στο παιδί από το οποίο ξεκίνησε. Όταν το μολύβι έρχεται στα χέρια μας, λέμε κάτι θετικό για το παιδί που μας το έδωσε.

Και άλλο παιχνίδι! Ας φτιάξουμε μια ομαδική αλυσίδα.
Ξεκινούν δύο από εμάς...

Παίζουμε ένα παιχνίδι μυστηρίου;
Ποιος έκλεψε τα αυγά απ' το κοτέτσι;

Ένας μαθητής ή μια μαθήτρια θα γίνει ντετέκτιβ και αρχικά θα κλείσει μάτια και αυτιά. Οι υπόλοιποι στην τάξη θα αποφασίσουν με νοήματα ποιος ή ποια θα είναι η αλεπού που έκλεψε τα αυγά! Ο ντετέκτιβ ή η ντετέκτιβ θα προσπαθήσει με ερωτήσεις να βρει την αλεπού!

Πώς δουλεύουμε στην τάξη μας; Χρειαζόμαστε κανόνες;
Επιλέγουμε τους κανόνες της τάξης μας.

Είμαστε ευγενικοί
και ευγενικές με
όλες και όλους.

Ακούμε προσεκτικά.

Χοροπηδάμε
μέσα στην τάξη
την ώρα του
μαθήματος.

Συνεργαζόμαστε
και μαθαίνουμε.

Κρατάμε την τάξη
μας καθαρή και
τακτοποιημένη.

Βοηθάμε
όσους και όσες
μας χρειάζονται.

Φωνάζουμε και
μαλώνουμε.

Σεβόμαστε
τα πράγματα
των άλλων.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε κανόνες για την τάξη μας.

Σύνοψη

Στην τάξη μας συνεργαζόμαστε και δουλεύουμε καλύτερα με κανόνες.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε τη σύνοψη της ενότητας.

Γλωσσάρι

συνεργαζόμαστε: δουλεύουμε μαζί με κάποιον άλλον ή κάποια άλλη.

• Αγάπη και φιλία

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▶ μιλάμε για την αγάπη και τη φιλία,
- ▶ δείχνουμε την αγάπη και τη φιλία μας.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και συζητάμε για πρόσωπα, ζώα και πράγματα που αγαπάμε πολύ.

Αναφέρουμε στιγμές και συναισθήματα που μοιράζονται οι φίλοι και οι φίλες.

Εκφράζουμε τα συναισθήματά μας!

Με ένα μαγικό ραβδί:

- Η κασετίνα μας γίνεται τηλέφωνο!

Μιλάμε με τον καλύτερό μας φίλο ή την καλύτερή μας φίλη και τους λέμε πώς νιώθουμε για αυτούς!

Τι θα μας απαντήσουν άραγε;

- Το τετράδιό μας γίνεται ένα μωρό, το μικρό μας αδερφάκι! Το κρατάμε προσεκτικά! Προσέχουμε μη μας πέσει!

- Μια ξυλομπογιά μας γίνεται ένα χρωματιστό λουλούδι που το ποτίζουμε με αγάπη!

Ζωγραφίζουμε!

Φτιάχνουμε μια ζωγραφιά ΜΟΝΟ για εμάς!

Ζωγραφίζουμε κάτι για να το δώσουμε σε κάποιο ξεχωριστό πρόσωπο που αγαπάμε!

Ας σκεφτούμε λίγο... Τι δώρο θα κάναμε...

- ▶ στη γιαγιά και στον παππού,
- ▶ στο ζώακι μας,
- ▶ στον καλύτερό μας φίλο ή στην καλύτερή μας φίλη.

Συμπληρωματικό υλικό

Διαβάζουμε... τον **Φύλακα Άγγελο**.

Σταυρούλα Παγώνα,
Φύλακας Άγγελος,
εκδ. Ελληνοεκδοτική
(εικονογράφηση:
Ράνια Ηλιάδου)

Σύνοψη

Αγαπάμε τον εαυτό μας, την οικογένειά μας, τους φίλους μας και το περιβάλλον γύρω μας!

Εκφράζουμε την αγάπη μας με διάφορους τρόπους. Όλοι οι άνθρωποι μπορούμε να γίνουμε φίλοι!

Χρησιμοποιούμε τα διπλανά εικονίδια και βλέπουμε τη σύνοψη και το γλωσσάρι της ενότητας.

Γλωσσάρι

φιλία: η αγάπη προς άλλους ανθρώπους στην παρέα μας.

- Πάμε με το αυτοκίνητο!

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ περιγράφουμε πώς μετακινούμαστε,
- ▷ ακολουθούμε κανόνες για να είμαστε ασφαλείς σε αυτοκίνητα,
- ▷ εξηγούμε τα χρώματα και τα σχέδια του φωτεινού σηματοδότη.

Ξεκινάμε;

Καλό δρόμο!

Πώς μετακινούνται οι άνθρωποι στην εικόνα;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και συζητάμε για τους τρόπους με τους οποίους μετακινούνται οι άνθρωποι.

Υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί τρόποι να μετακινηθεί κανείς κοντά ή μακριά, σε **ξηρά**, **θάλασσα** και **αέρα**! Μετακινούμαστε με τα μέσα μεταφοράς, είμαστε δηλαδή επιβάτες σε αυτά.

Βλέπουμε τα μέσα μεταφοράς της παραπάνω εικόνας και απαντάμε στις ερωτήσεις:

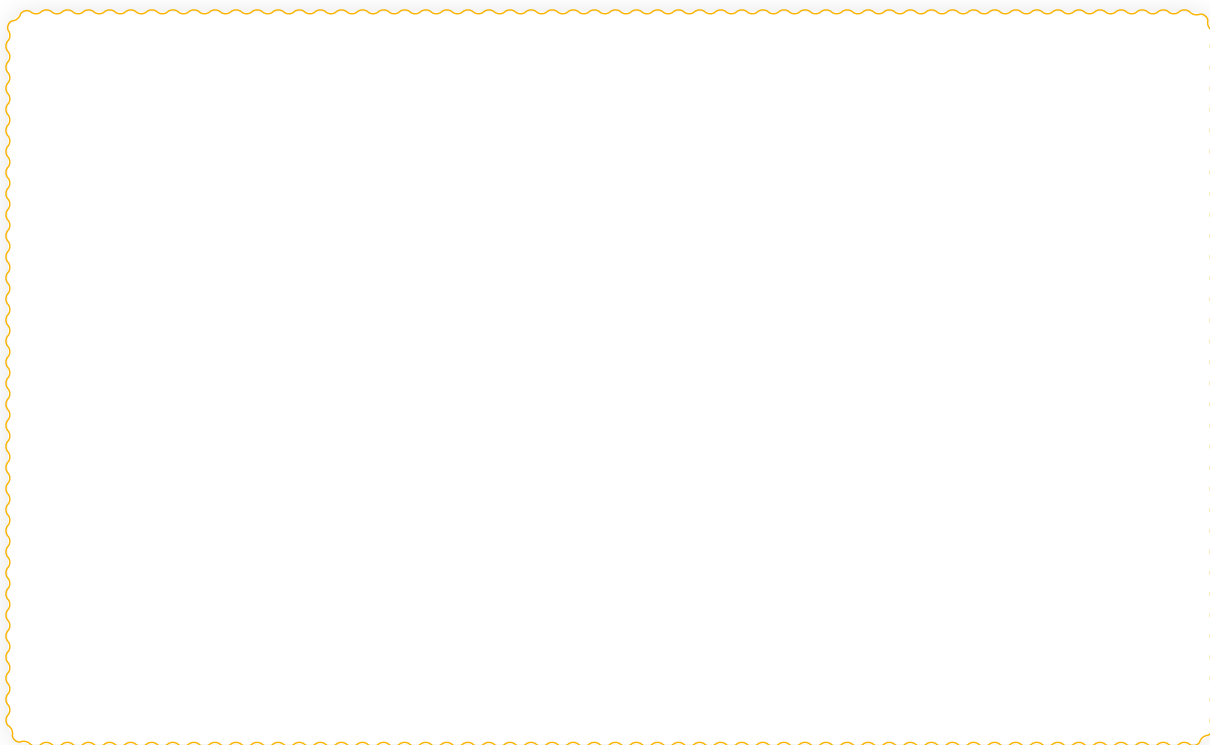
- ▶ Ποια μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούμε για να μετακινηθούμε στον αέρα;
- ▶ Ποια μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούμε για να μετακινηθούμε στη θάλασσα;
- ▶ Ποια μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούμε συνήθως για μικρές αποστάσεις;
- ▶ Ποια μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούμε συνήθως για μεγάλες αποστάσεις;
- ▶ Ποια μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούμε στην ξηρά;
 - ▷ Ποια από αυτά είναι δίκυκλα;
 - ▷ Και ποια έχουν περισσότερες από δύο ρόδες;

Ποια από όλα τα παραπάνω μέσα μεταφοράς έχουμε χρησιμοποιήσει;
Τα κυκλώνουμε στην εικόνα!

Πώς μετακινούμαστε με την οικογένειά μας;
Πήγαμε κάπου με κάποιο μέσο μεταφοράς;
Ας το ζωγραφίσουμε!

Οι περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν συχνά για τις μετακινήσεις τους ένα αυτοκίνητο. Τι πρέπει να κάνουμε, όταν είμαστε σε ένα αυτοκίνητο, ώστε να είμαστε ασφαλείς;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και μελετάμε σωστές και λανθασμένες συμπεριφορές, όταν είμαστε επιβάτες ή επιβάτιδες σε ένα αυτοκίνητο.

Συζητάμε στην τάξη αν οι επιβάτες και οι επιβάτιδες στα αυτοκίνητα των παρακάτω εικόνων συμπεριφέρονται σωστά. Σημειώνουμε ένα **V** σε κάθε εικόνα που δείχνει σωστή συμπεριφορά και ένα **X** σε κάθε εικόνα που δείχνει λανθασμένη και επικίνδυνη συμπεριφορά.

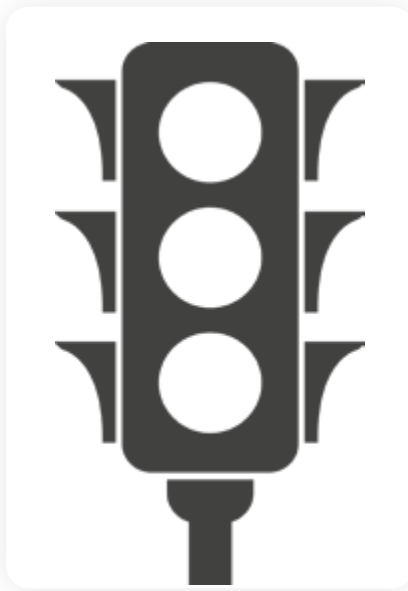

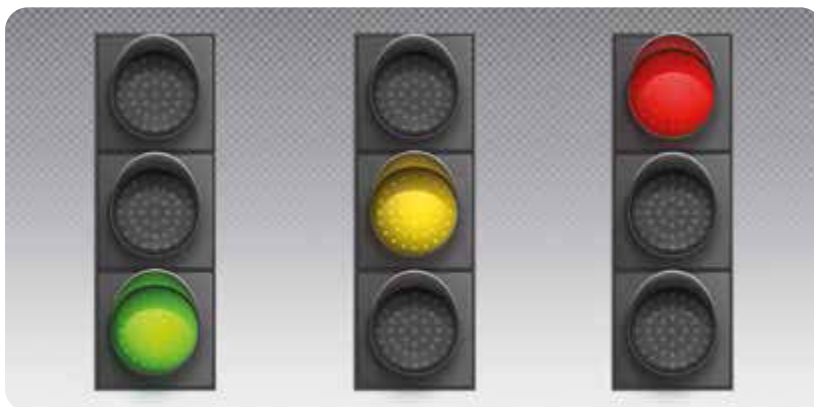
Για να είναι ασφαλής η μετακίνησή μας με τα μέσα μεταφοράς, χρειάζονται φωτεινοί σηματοδότες στους δρόμους, τα γνωστά μας φανάρια!

Θυμόμαστε τα χρώματα του φωτεινού σηματοδότη;
Χρωματίζουμε την εικόνα.

Γνωρίζουμε τι πρέπει να κάνει ο οδηγός κάποιου μέσου μεταφοράς, όταν βλέπει το κάθε χρώμα στον φωτεινό σηματοδότη;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και συζητάμε για τη σημασία κάθε χρώματος στον φωτεινό σηματοδότη.

Ολοκληρώσαμε ένα μικρό ταξίδι σήμερα,
ας κάνουμε μια μικρή στάση!

Σύνοψη

Υπάρχουν μέσα μεταφοράς σε ξηρά, θάλασσα και αέρα. Για να είμαστε ασφαλείς ως επιβάτες και επιβάτιδες αυτοκινήτου:

- ▶ φοράμε πάντα ζώνη ασφαλείας,
- ▶ είμαστε ήσυχοι και ήσυχες και δεν ενοχλούμε τον οδηγό,
- ▶ προσέχουμε τους φωτεινούς σηματοδότες.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε τη σύνοψη της ενότητας.

Γλωσσάρι

μέσα μεταφοράς: το αυτοκίνητο, το αεροπλάνο, το τρένο, το λεωφορείο, το καράβι.

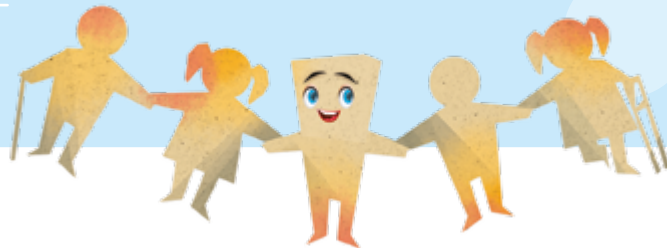
επιβάτης ή επιβάτιδα: αυτός ή αυτή που βρίσκεται μέσα σε ένα μέσο μεταφοράς.

φωτεινός σηματοδότης: το φανάρι στους δρόμους.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε το γλωσσάρι της ενότητας.

• Η οικογένεια

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ καταγράφουμε τα μέλη της οικογένειάς μας,
- ▷ βρίσκουμε χαρακτηριστικά διαφορετικών οικογενειών.

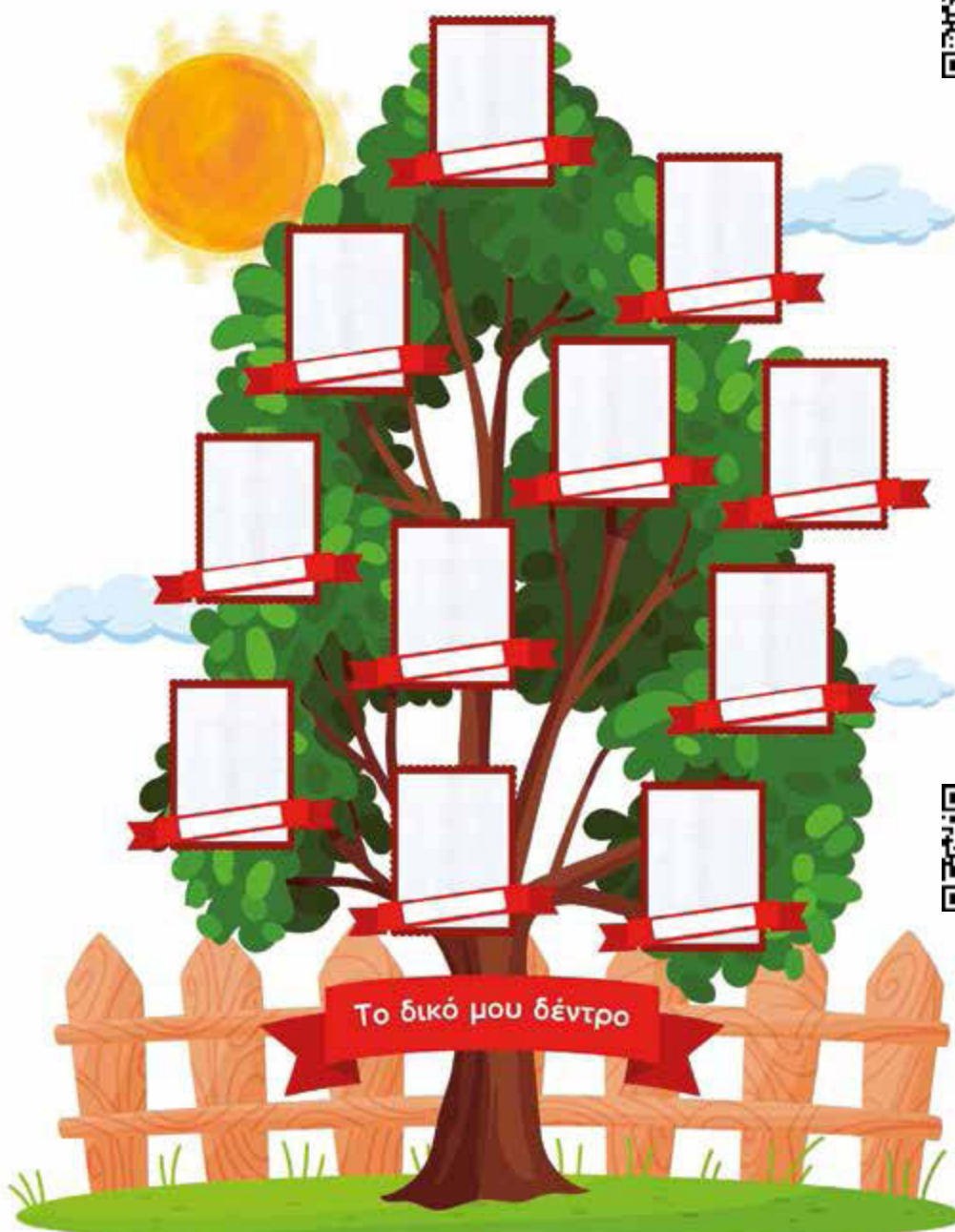

Κολλάμε ή ζωγραφίζουμε στο παρακάτω πλαίσιο μια χαρούμενη στιγμή της οικογένειάς μας!

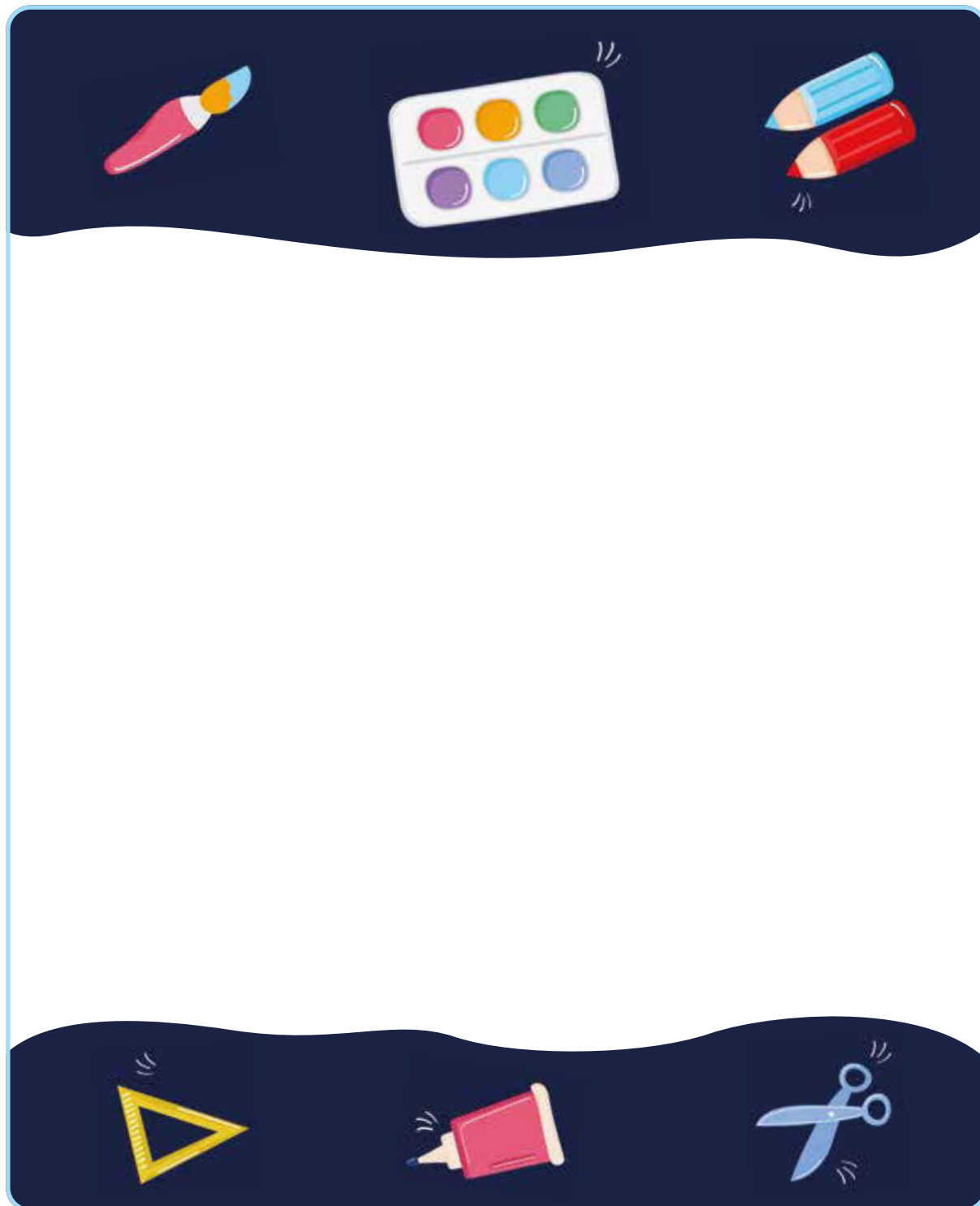

Κολλάμε ή ζωγραφίζουμε στις κορνίζες φωτογραφίες των μελών της οικογένειάς μας και συζητάμε για διαφορετικές οικογένειες.

Συζητάμε στην ομάδα μας πώς πήραμε το όνομά μας. Μετά, γράφουμε το όνομά μας και το στολίζουμε.

Συζητάμε στην ομάδα μας τι κάνουμε συνήθως με την οικογένειά μας.

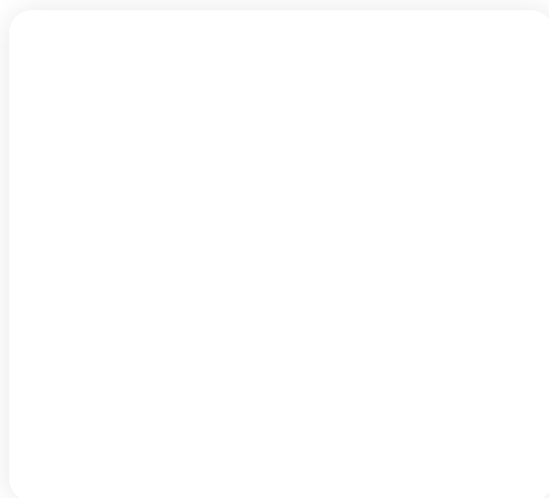
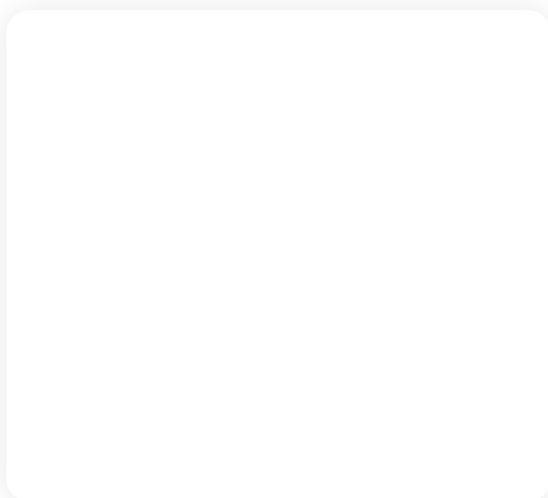
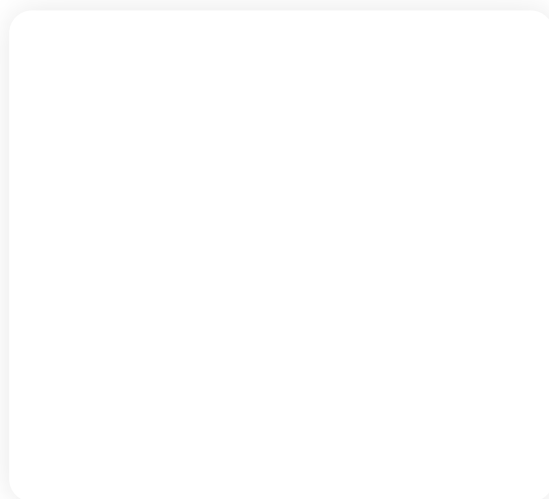
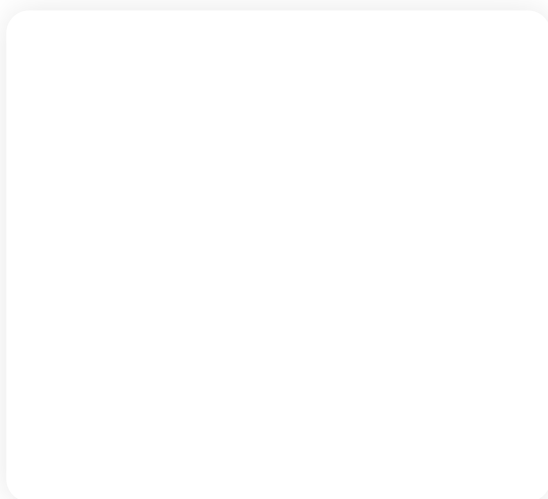

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε την εικόνα που δείχνει τι κάνουμε συνήθως με την οικογένειά μας.

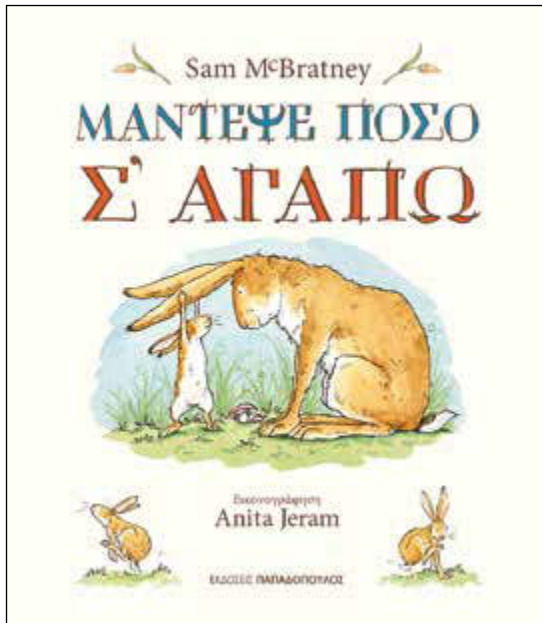

Φτιάχνουμε το οικόσημο της οικογένειάς μας.

Συμπληρωματικό υλικό

- ▶ Διαβάζουμε ένα βιβλίο!

Sam McBratney,
Μάντεψε πόσο σ' αγαπώ,
εκδ. Παπαδόπουλος
(εικονογράφηση: Anita Jeram)

- ▶ Μαθαίνουμε και συζητάμε για οργανώσεις και ομάδες ανθρώπων που προσφέρουν τη βοήθειά τους σε συνανθρώπους μας που την έχουν ανάγκη.

Σύνοψη

Υπάρχουν διαφορετικές οικογένειες.

Όλοι σε κάθε οικογένεια φροντίζουν και αγαπάνε τους άλλους.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και βλέπουμε τη σύνοψη της ενότητας.

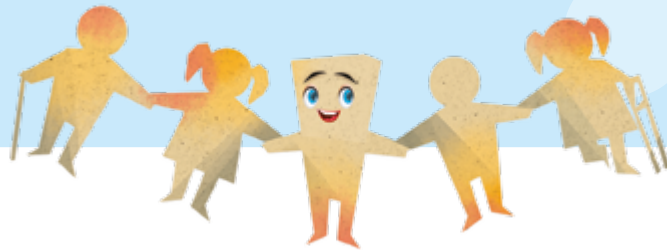
Γλωσσάρι

οικογένεια: μια ομάδα ανθρώπων που συνήθως ζουν στο ίδιο σπίτι και έχουν συναισθήματα ο ένας για τον άλλο.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε το γλωσσάρι της ενότητας.

• Η τάξη μας, μια άλλη οικογένεια

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ αναγνωρίζουμε τα μέλη της τάξης μας,
- ▷ ονομάζουμε τα διαφορετικά αντικείμενα που υπάρχουν στην τάξη μας,
- ▷ σεβόμαστε τον χώρο μας.

Παίζουμε παιχνίδια στην τάξη μας!

«Ζεστό – Κρύο»! Ξέρουμε το παιχνίδι;

Πού κάθεται ο φίλος ή η φίλη μας;

δίπλα σε...

πίσω από τον...

κοντά σε / πολύ μακριά
από την πόρτα / εμένα...

μπροστά από...

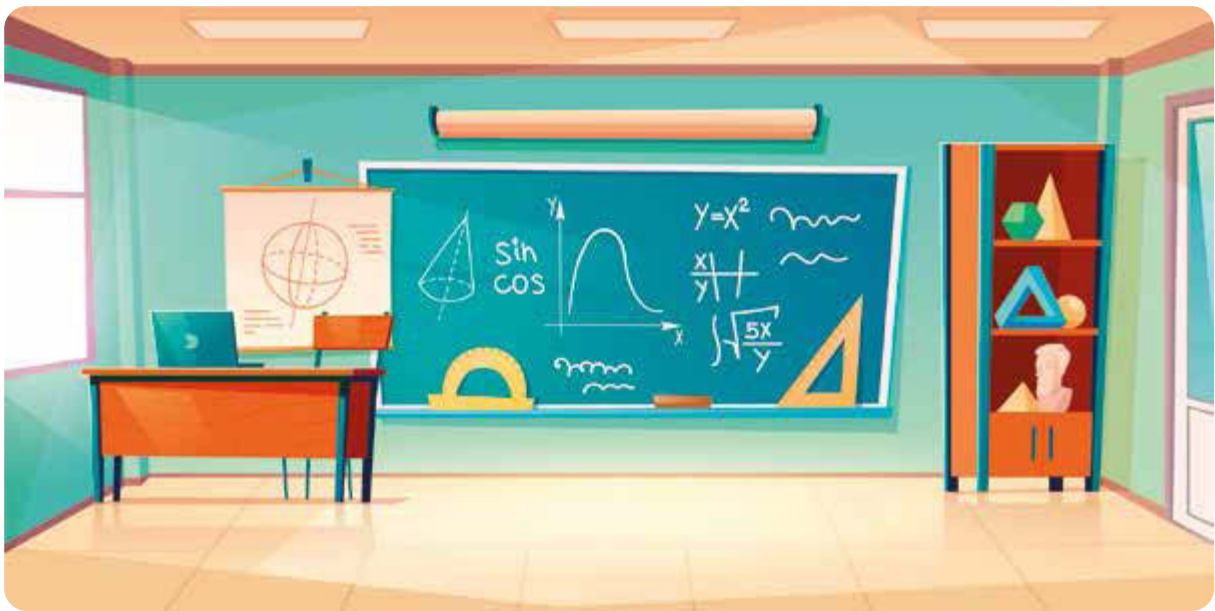
ανάμεσα...

Φτιάχνουμε ταμπελάκια και τα κολλάμε στα αντικείμενα της τάξης μας.

Τα αντικείμενα της τάξης μας ζωντανεύουν στη φαντασία μας και μας αφηγούνται την ιστορία τους!

- ▶ *Αν ήμουν θρανίο...*
- ▶ *Αν ήμουν ο πίνακας σε μια σχολική τάξη...*
- ▶ *Αν ήμουν το παράθυρο μιας τάξης...*

Άραγε τι θα συζητούσαν, αν μπορούσαν να μιλήσουν, το θρανίο δύο μαθητών ή μαθητριών με την έδρα της δασκάλας ή του δασκάλου σε μια τάξη;

Πάνω στην εικόνα βάζουμε **X** σε αυτά που πρέπει να αλλάξουν και **V** σε αυτά που θέλουμε να μείνουν όπως είναι στην τάξη.

Ας συζητήσουμε, λοιπόν, γιατί είναι σημαντικό να φροντίζουμε η τάξη μας να είναι καθαρή και τακτοποιημένη...

Σύνοψη

Η τάξη μας είναι μια άλλη οικογένεια. Εγώ, οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές μου κρατάμε καθαρή και όμορφη την τάξη μας, μαθαίνουμε παρέα, περνάμε καλά.

Χρησιμοποιούμε τα διπλανά εικονίδια, βλέπουμε και διαβάζουμε τη σύνοψη της ενότητας.

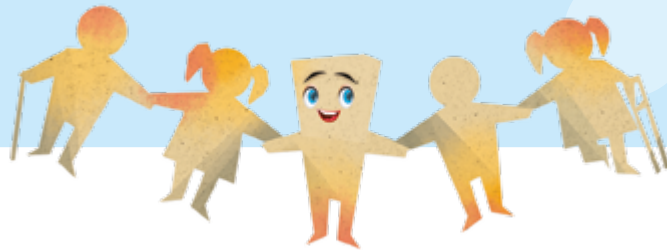
Γλωσσάρι

τάξη: η σχολική αίθουσα και η ομάδα των μαθητών και των μαθητριών με τον δάσκαλο ή τη δασκάλα τους.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε το γλωσσάρι της ενότητας.

• Συνεργασία και συναισθήματα

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ αναγνωρίζουμε ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν συναισθήματα,
- ▷ δεχόμαστε ότι οι άνθρωποι σκέφτονται διαφορετικά,
- ▷ προτείνουμε τρόπους για να λύνουμε τις διαφωνίες μας,
- ▷ βρίσκουμε ανθρώπους που μπορούν να μας βοηθούν.

Πώς αισθάνονται τα παιδιά; Ας γράψουμε στα κουτάκια.

Αναγνωρίζουμε συναισθήματα

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και αναγνωρίζουμε συναισθήματα.

Χαλασμένο τηλέφωνο με την Κοκκινোসκουφίτσα...

Χωριζόμαστε σε ζευγάρια. Ένας από τους δύο αφηγείται το παραμύθι της Κοκκινোসκουφίτσας και ο άλλος προσπαθεί να επαναλάβει τα λόγια του στην τάξη όπως ακριβώς τα άκουσε...

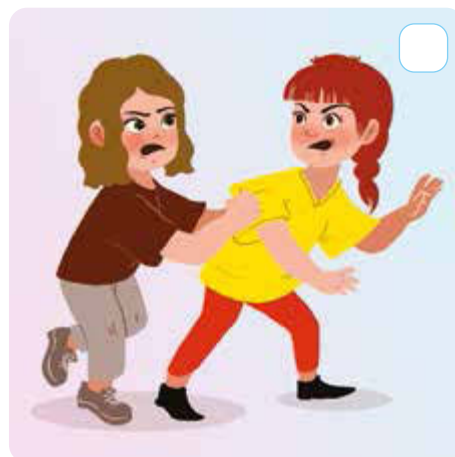
Θα καταφέρουμε να μεταφέρουμε τα λόγια ακριβώς;

Καλή διασκέδαση!

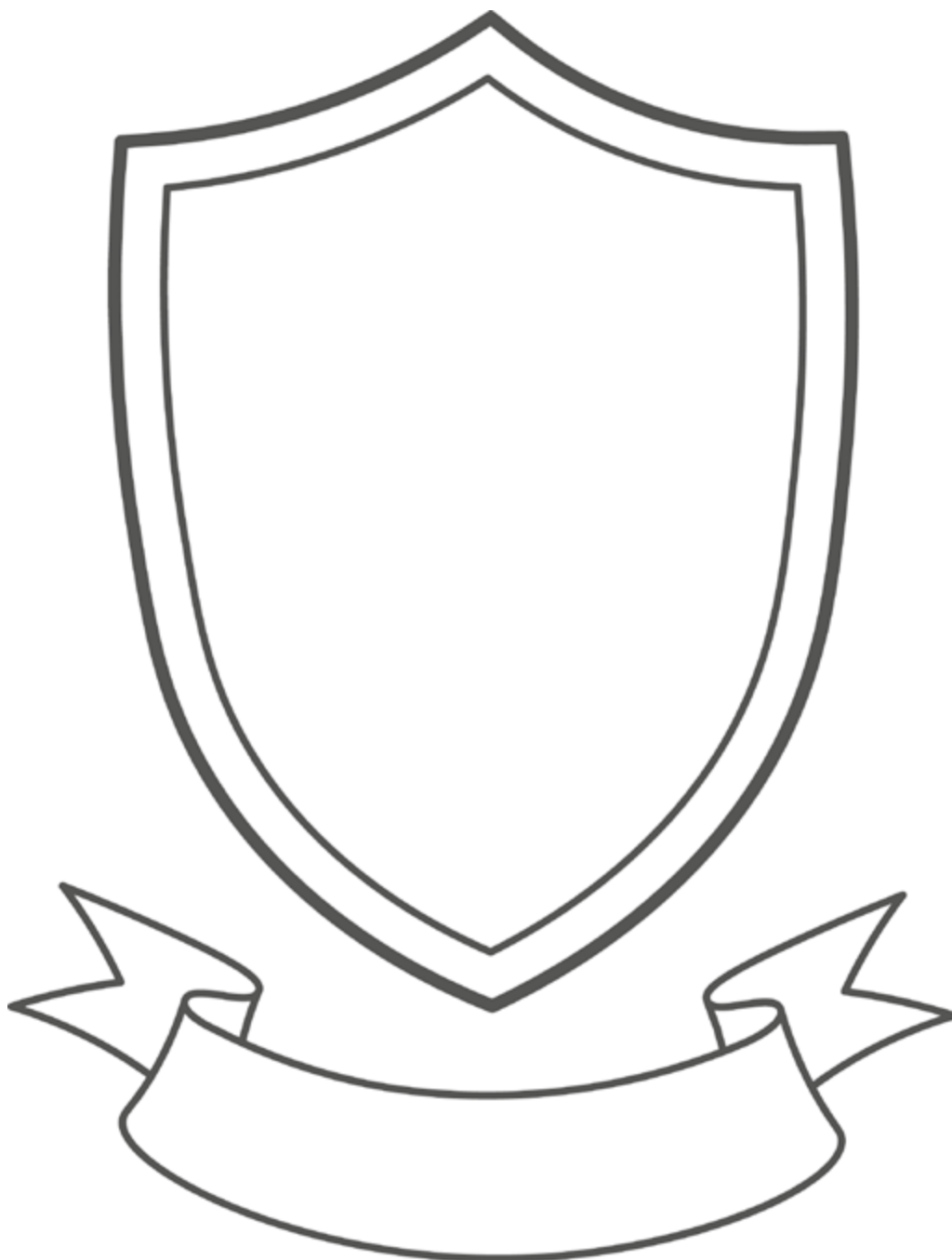

Βάζουμε **V** στις εικόνες που δείχνουν τρόπους με τους οποίους λύ-
νουμε τις διαφορές μας.

Γράφουμε και ζωγραφίζουμε τους ανθρώπους που μπορούν να μας βοηθήσουν σε μια δύσκολη στιγμή.

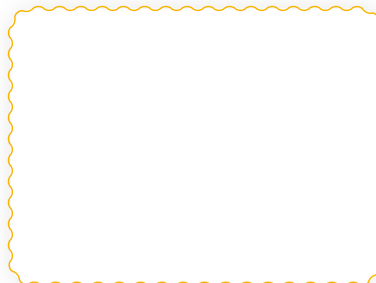
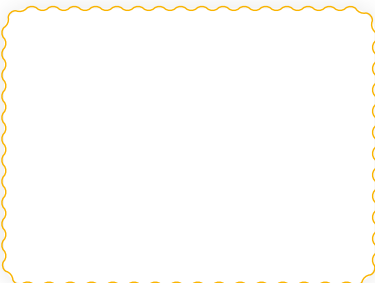
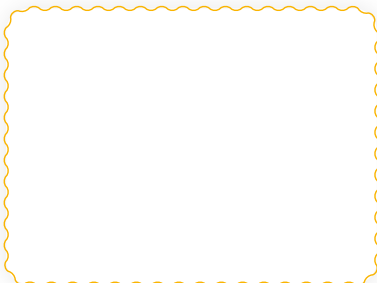
Συμπληρωματικό υλικό

- Τι να ζωγραφίσουμε σε κάθε κουτί;

αγάπη

φόβος

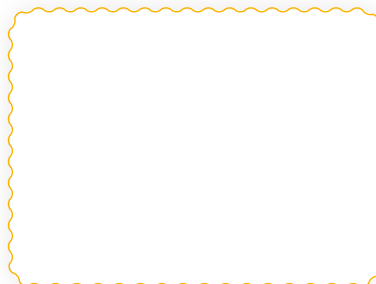
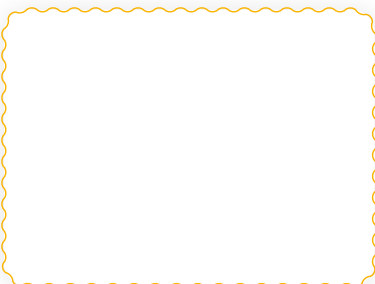
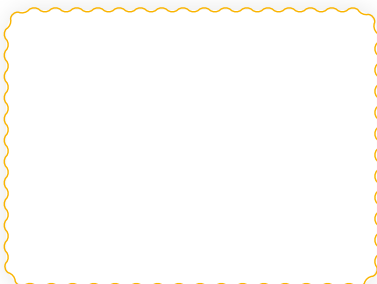
ευτυχία

αγωνία

ανυπομονησία

ζήλια

- Επισκεπτόμαστε το Μουσείο Συναισθημάτων στην Πλάκα!

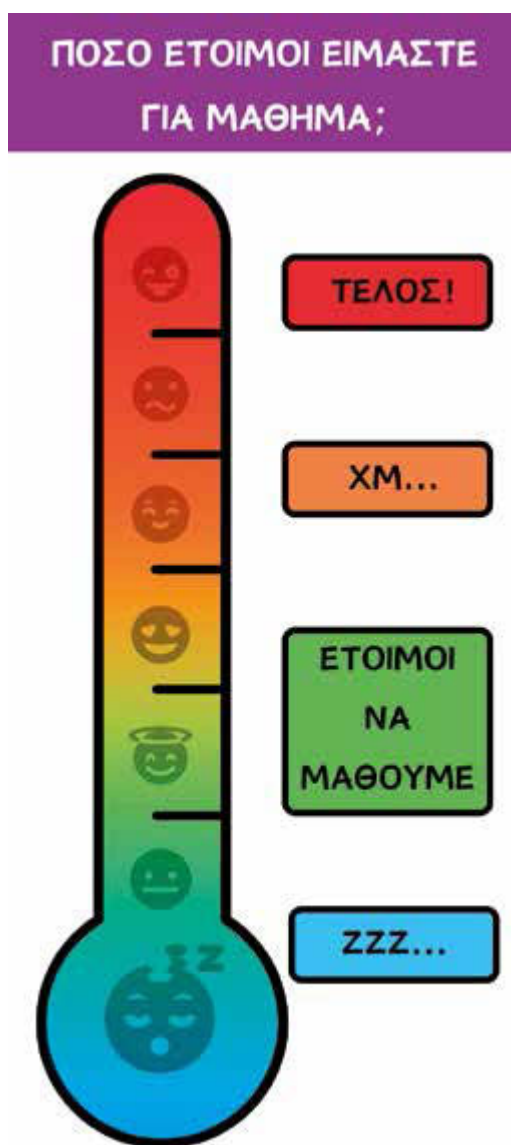

- Ας δούμε και αυτό το βίντεο!

<http://photodentro.edu.gr/i-create/r/8545/907?locale=el>

Να μετρηθούμε; Ας δούμε πώς αισθανόμαστε τώρα.

Σύνοψη

Όλοι οι άνθρωποι έχουμε συναισθήματα.

Όλοι σκεφτόμαστε διαφορετικά.

Λύνουμε τις διαφορές μας με συζήτηση.

Όταν το χρειαζόμαστε, ζητάμε βοήθεια από μεγαλύτερους ή μεγαλύτερες που βρίσκονται κοντά μας.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και βλέπουμε τη σύνοψη της ενότητας.

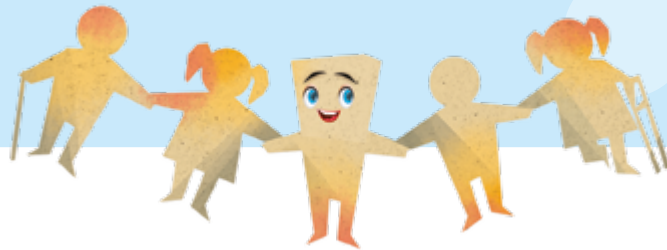
Γλωσσάρι

συναισθήματα: χαρά, θυμός, αγάπη, φόβος, λύπη.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε το γλωσσάρι της ενότητας.

• Συνήθειες και έθιμα

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ συγκεντρώνουμε πληροφορίες και παρουσιάζουμε συνήθειες και έθιμα του τόπου μας,
- ▷ αναγνωρίζουμε συνήθειες και έθιμα του τόπου μας.

Ας περιγράψουμε συνήθειες και έθιμα του τόπου μας που βλέπουμε στις εικόνες.

γεμιστά

παραδοσιακά
φαγητά και γλυκά

κουραμπιέδες

Επιτάφιος

Λευκά κεριά

παραδοσιακά
μουσικά όργανα

παλιότερα...

ένας γάμος

και μια βάφτιση

Ζωντανεύουμε ιστορίες του τόπου μας!

Ζωγραφίζουμε ένα έθιμο που αγαπάμε.

Φέρνουμε στην τάξη αντικείμενα ή εικόνες και αφηγούμαστε την ιστορία τους!

Θα μας πεις
μια ιστορία δική σου;

Χμ... Ναι.
Όταν κάποτε...

Συμπληρωματικό υλικό

► Μας αρέσει ο Καραγκιόζης;

Ας δούμε τον Καραγκιόζη με τον μπαρμπα-Γιώργο να μιλούν και να τραγουδούν...

Ας δούμε τα βίντεο!

https://www.europeana.eu/en/item/2064929/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_LEMMTH_000043_11533_12585

https://www.europeana.eu/en/item/2064929/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_LEMMTH_000043_11533_12584

► Μην ξεχάσουμε να δούμε την παράσταση του Καραγκιόζη που θα ανέβει στην περιοχή μας! Μήπως να στήσουμε και τη δική μας παράσταση;

Σύνοψη

Κάθε τόπος έχει δικά του έθιμα και συνήθειες.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε τη σύνοψη της ενότητας.

Γλωσσάρι

συνήθεια: κάτι που κάνουμε ξανά και ξανά.

έθιμα: τοπικές συνήθειες.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε το γλωσσάρι της ενότητας.

Ο τόπος, η χώρα, ο πλανήτης όπου ζω

• Το σχολείο μας και η συνοικία μας

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ γνωρίζουμε τους χώρους του σχολείου μας,
- ▷ περιγράφουμε το σχολείο μας και τους χώρους γύρω από αυτό.

Ελάτε να παίξουμε κρυφτό και να κρύψουμε την μπάλα!

Σε ποιον από τους χώρους ενός σχολείου θα μπορούσαμε να κρύψουμε μια μπάλα;

Προτείνουμε χώρους του σχολείου μας όπου θα μπορούσαμε να κρύψουμε μια μπάλα.

Βάζουμε **V** στους χώρους που υπάρχουν και στο δικό μας σχολείο.

Τάξη

Τάξη

Γραφείο Διεύθυνσης

Γυμναστήριο

Προαύλιο

Βιβλιοθήκη

Αίθουσα Μουσικής

Γραφείο Δασκάλων

Αίθουσα Πληροφορικής

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε τις εικόνες που ταιριάζουν με το σχολείο.

Γράφουμε στον παρακάτω πίνακα τρεις από τους χώρους του δικού μας σχολείου. Δίνουμε οδηγίες σε συμμαθητές ή συμμαθήτριές μας για να πάνε από την τάξη μας σε άλλους χώρους του σχολείου, όπως στο παράδειγμα.

Χρησιμοποιούμε τις λέξεις: **απέναντι, πάνω, κάτω, αριστερά, δεξιά.**

Πού θέλουμε να πάμε;	Πώς θα φτάσουμε εκεί;
Στην αίθουσα της Β΄ Τάξης.	Πηγαίνουμε απέναντι από την αίθουσα της Α΄ Τάξης.

Ποιος θυμάται καλύτερα;

Ποιος χώρος βρίσκεται απέναντι από την κεντρική πόρτα της αυλής μας;

Το σχολείο μας και τα κτήρια γύρω από αυτό είναι μια **συνοικία**.

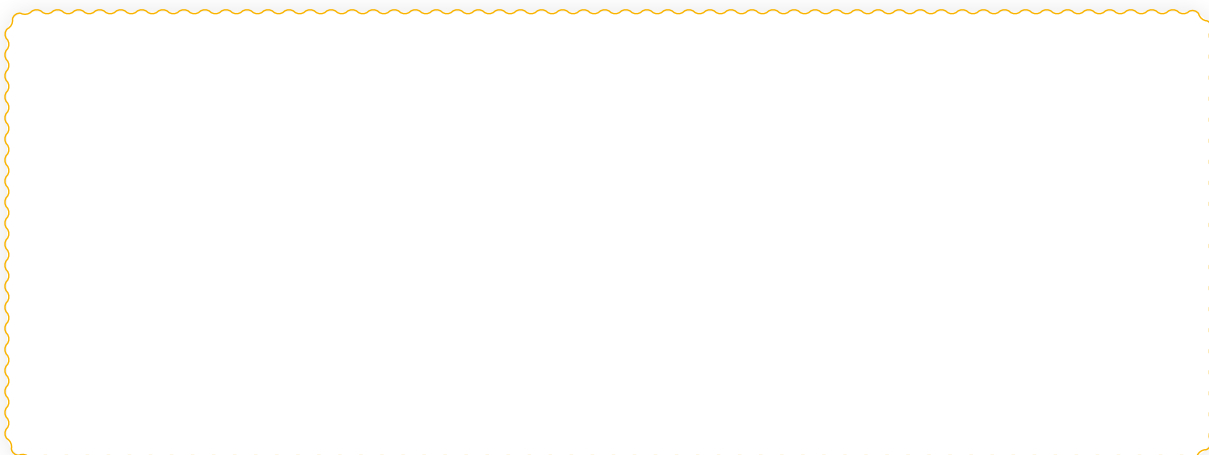

Τώρα που ξέρουμε τους χώρους του σχολείου μας, πού θα κρύψουμε την μπάλα μας;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε τις φράσεις που ταιριάζουν με τις εικόνες.

Πώς θα θέλαμε να είναι το σχολείο μας; Ας το ζωγραφίσουμε!

Ποιο ταιριάζει περισσότερο σε εμάς; Βάζουμε ένα **V**.

Τώρα μπορούμε:	 Συμφωνούμε	 Δεν είμαστε σίγουροι ή σίγουρες	 Διαφωνούμε
Να περιγράψουμε τους χώρους του σχολείου μας.	☐	☐	☐
Να περιγράψουμε τη συνοικία του σχολείου μας.	☐	☐	☐

Σύνοψη

Ένα σχολείο έχει διάφορους χώρους, όπως αίθουσες διδασκαλίας. Οι χώροι αυτοί μπορεί να βρίσκονται απέναντι, δίπλα, κάτω, πάνω, δεξιά, αριστερά ο ένας από τον άλλον.

Το σχολείο ανήκει σε μια συνοικία.

Γλωσσάρι

αίθουσα: ένα μεγάλο δωμάτιο που χωράει πολλούς ανθρώπους.

γραφείο δασκάλων: ο χώρος όπου συνεργάζονται οι δάσκαλοι και οι δασκάλες.

κυλικείο: ο χώρος όπου μπορούμε να αγοράσουμε κάτι για να φάμε ή να πιούμε.

συνοικία: μια περιοχή με πολλά κτήρια μαζί, που αλλιώς την ονομάζουμε γειτονιά.

• Η πόλη μας ή το χωριό μας

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ περιγράφουμε τον τόπο μας,
- ▷ συγκρίνουμε τον τόπο μας με άλλους τόπους.

Και ξαφνικά, στην αυλή του σχολείου μας προσγειώνεται ένα αερόστατο! Πάμε να μπούμε όλοι μέσα και να αρχίσουμε να ανεβαίνουμε ψηλά στον ουρανό...

Τι θα παρατηρήσουμε περνώντας πάνω από τον τόπο μας;

Γράφουμε κάτω από κάθε εικόνα τη λέξη που την περιγράφει.
Επιλέγουμε από τις λέξεις: **βουνό, πεδιάδα, θάλασσα, ποτάμι, λίμνη.**

Κυκλώνουμε τις εικόνες
που μοιάζουν με τον τόπο μας.

Μελετούμε το εικονο-κείμενο.

Ένας τόπος με

ονομάζεται ορεινός.

Ένας τόπος με

ονομάζεται πεδινός.

Ένας τόπος κοντά στη

ονομάζεται παραθαλάσσιος.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε για κάθε εικόνα το είδος του τόπου που ταιριάζει.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και ενώνουμε τα κτίσματα και τις δραστηριότητες των ανθρώπων με το είδος του τόπου.

Πηγαίνουμε βόλτα σε διάφορους τόπους.

Γράφουμε μία πρόταση για αυτό που βλέπουμε σε κάθε τόπο.

Π.χ. Στη θάλασσα βλέπω ένα καράβι.

Συμπληρωματικό υλικό

Παίζουμε παντομίμα; Θυμόμαστε τόπους και τους δείχνουμε με παντομίμα.
Ξέρουμε τραγούδια για ποτάμια, θάλασσες και βουνά...

Ποιο ταιριάζει περισσότερο σε εμάς; Βάζουμε ένα V.

	 Συμφωνούμε	 Δεν είμαστε σίγουροι ή σίγουρες	 Διαφωνούμε
Γνωρίζουμε τι είναι βουνό, θάλασσα, λίμνη, ποτάμι.	☐	☐	☐
Γνωρίζουμε τι σημαί- νει ορεινός, πεδινός και παραθαλάσσιος τόπος.	☐	☐	☐

Σύνοψη

Ένας τόπος μπορεί να έχει βουνά, θάλασσα, ποτάμια ή λίμνες. Ο τόπος με βουνά ονομάζεται ορεινός. Ο τόπος κοντά στη θάλασσα ονομάζεται παραθαλάσσιος. Ο τόπος που βρίσκεται σε πεδιάδα ονομάζεται πεδινός.

Γλωσσάρι

ορεινός: αυτός που έχει σχέση με το βουνό, το όρος.

πεδινός: αυτός που δεν είναι ούτε στο βουνό ούτε κοντά στη θάλασσα.

παραθαλάσσιος: αυτός που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα.

• Αλλαγές στον ουρανό

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ εντοπίζουμε τη θέση του Ήλιου στον ουρανό το πρωί,
- ▷ παρατηρούμε τις αλλαγές στις θέσεις του Ήλιου κατά τη διάρκεια της ημέρας,
- ▷ εντοπίζουμε όλα τα σημεία του ορίζοντα: ανατολή, δύση, βορρά και νότο.

Χτυπάει το πρώτο κουδούνι! Ώρα για μάθημα!
Σε ποια μεριά του σχολείου μας φαίνεται ο Ήλιος;

Να η _____ !

Ας κυκλώσουμε το πρώτο γράμμα στις λέξεις:

Βορράς

Δύση

Ανατολή

Νότος

- ▶ Γράφουμε καθένα από τα γράμματα που κυκλώσαμε σε ένα χαρτί και τα αφήνουμε στο προαύλιο του σχολείου μας στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.
- ▶ Προσπαθούμε να εντοπίσουμε την ανατολή μέσα από την αίθουσά μας. Εντοπίζουμε και τα υπόλοιπα σημεία του ορίζοντα.

Σύνοψη

Τα σημεία του ορίζοντα είναι τέσσερα: η ανατολή, η δύση, ο βορράς και ο νότος.

Γλωσσάρι

ορίζοντας: εκεί όπου ο ουρανός φαίνεται να ακουμπά στη γη ή στη θάλασσα.

• Αλλαγές στη γη

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ διαπιστώνουμε αλλαγές στον τόπο μας,
- ▷ μιλάμε για προβλήματα από τις αλλαγές αυτές.

Ο τόπος μας αλλάζει
συνεχώς!

Ποιες αλλαγές γίνονται
στον τόπο μας μετά
από μια δυνατή βροχή;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και βρίσκουμε τις ίδιες εικόνες που δείχνουν αλλαγές μετά από μια καταιγίδα.

Όμως, αλλαγές στον τόπο μας προκαλεί και ο άνθρωπος!

Ποιες αλλαγές μπορούμε να δούμε στον τόπο μας τις οποίες έχουν κάνει οι άνθρωποι;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και βλέπουμε τις εικόνες που δείχνουν αλλαγές.

Συζητάμε στην τάξη μας για μια αλλαγή που έχουν κάνει οι άνθρωποι στον τόπο μας.

Σύνοψη

Ο τόπος μας αλλάζει διαρκώς. Αλλαγές στον τόπο μας μπορεί να προκαλέσει η φύση ή ο άνθρωπος.

Γλωσσάρι

φύση: νερό, έδαφος, αέρας, ζώα και φυτά.

• Ο καιρός και οι εποχές

Σε αυτήν την ενότητα:

▷ μιλάμε για τον καιρό,

▷ περιγράφουμε τις τέσσερις εποχές.

Ας ετοιμαστούμε για εκδρομή! Ο καιρός θα είναι βροχερός και κρύος.

- ▶ Ποια παιχνίδια μπορούμε να παίξουμε στην εκδρομή;
- ▶ Ποια ρούχα και παπούτσια θα φορέσουμε;
- ▶ Πώς θα ταξιδέψουμε;

Ας γίνουμε μετεωρολόγοι! Πώς είναι ο καιρός σήμερα;

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και ενώνουμε τις εικονίτσες του καιρού με τις λέξεις που ταιριάζουν.

Γράφουμε τη σημερινή ημερομηνία και κυκλώνουμε το σωστό σύμβολο σε κάθε στήλη. Θα κάνουμε το ίδιο και τις επόμενες δύο ημέρες.

Ημερομηνία	Ζέστη ή κρύο	Φυσάει ή δε φυσάει	Ήλιος ή συννεφιά ή βροχή ή χιόνι
	 	 	
	 	 	
	 	 	

Χωριζόμαστε σε τέσσερις ομάδες.

Κάθε ομάδα επιλέγει μία εποχή: **φθινόπωρο**, **χειμώνας**, **άνοιξη**, **καλοκαίρι**. Παίρνουμε ιδέες από τις εικόνες και τα κείμενα που ακολουθούν.

Ο καιρός στην Ελλάδα τις τέσσερις εποχές

Χειμώνας

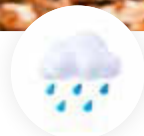
Άνοιξη

Καλοκαίρι

Φθινόπωρο

Γιορτές στις τέσσερις εποχές

Χειμώνας

- Χριστούγεννα: Η γέννηση του Χριστού

- Γιορτή των τριών Ιεραρχών: Γιορτάζουν τρεις άγιοι δάσκαλοι, ο Μέγας Βασίλειος, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Άνοιξη

- Η Εθνική Επέτειος της 25ης Μαρτίου: Ο αγώνας των Ελλήνων να ελευθερώσουν την πατρίδα
- Το Πάσχα: Η Ανάσταση του Χριστού

Καλοκαίρι

- 15 Αυγούστου – Η κοίμηση της Παναγίας

- Το πανηγύρι του τόπου μας

Φθινόπωρο

Η Εθνική Επέτειος της 28ης Οκτωβρίου: Ο αγώνας των Ελλήνων κατά των Ιταλών και των Γερμανών για να μείνει ελεύθερη η πατρίδα

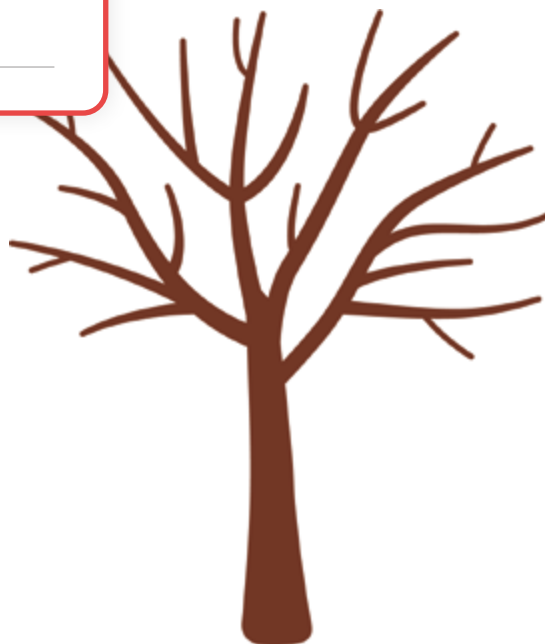

Ο καιρός:

Φοράμε:

Γιορτάζουμε:

- _____
- _____
- _____

Αν πάμε μια εκδρομή όταν ο καιρός είναι ζεστός με ήλιο και χωρίς να φυσάει, ποια ρούχα μπορούμε να φορέσουμε και ποια παιχνίδια να παίξουμε;

Ποιο ταιριάζει περισσότερο σε εμάς; Βάζουμε ένα V.

	 Συμφωνούμε	 Δεν είμαστε σίγουροι ή σίγουρες	 Διαφωνούμε
Περιγράφουμε τον καιρό.	☐	☐	☐
Ονομάζουμε τις τέσσερις εποχές.	☐	☐	☐
Περιγράφουμε τον καιρό στις τέσσερις εποχές.	☐	☐	☐

Σύνοψη

Όταν περιγράφουμε τον καιρό, λέμε αν είναι ζεστός ή κρύος, αν φυσάει ή όχι, αν έχει ήλιο, συννεφιά, βροχή ή χιόνι.

Ο χρόνος χωρίζεται σε τέσσερις εποχές: καλοκαίρι, φθινόπωρο, χειμώνα, άνοιξη. Ο καιρός είναι διαφορετικός σε καθεμιά από τις τέσσερις εποχές.

Γλωσσάρι

καιρός: ζέστη ή κρύο, συννεφιά, βροχή ή χιόνι, φυσάει ή δε φυσάει.

μετεωρολόγος: ο επιστήμονας που ασχολείται με τη μελέτη του καιρού.

• Ο άνθρωπος, τα ζώα και τα φυτά

Σε αυτήν την ενότητα:

- ▷ καταγράφουμε και περιγράφουμε **ζώα** και **φυτά**,
- ▷ αναγνωρίζουμε ζώα που χρειάζονται τη βοήθειά μας,
- ▷ περιγράφουμε το ανθρώπινο σώμα,
- ▷ περιγράφουμε τα χαρακτηριστικά ενός ζώου και σε τι του χρησιμεύουν.

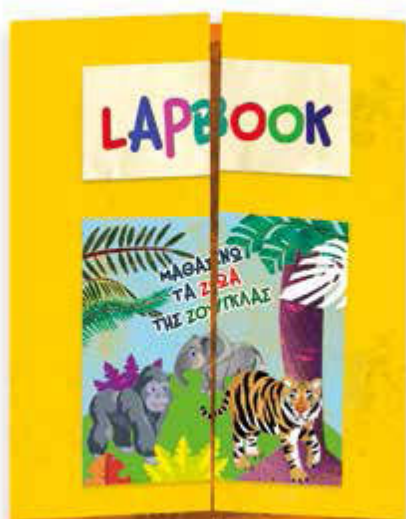

Φτιάχνουμε ένα μεγάλο βιβλίο αγκαλιάς;

Ξέρουμε τι είναι το lapbook; Ένα βιβλίο αγκαλιάς!

Τι θα πει αυτό; Ας το ψάξουμε λίγο... Εδώ θα δούμε μερικές ιδέες...

Μπορούμε να φτιάξουμε το δικό μας βιβλίο αγκαλιάς;

Ας σκεφτούμε και ας γράψουμε μια λίστα με τα υλικά που χρειαζόμαστε.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Να μην ξεχάσουμε να βάλουμε στη λίστα τη φαντασία και τις ιδέες μας!

Πάμε σαφάρι, μικροί εξερευνητές;

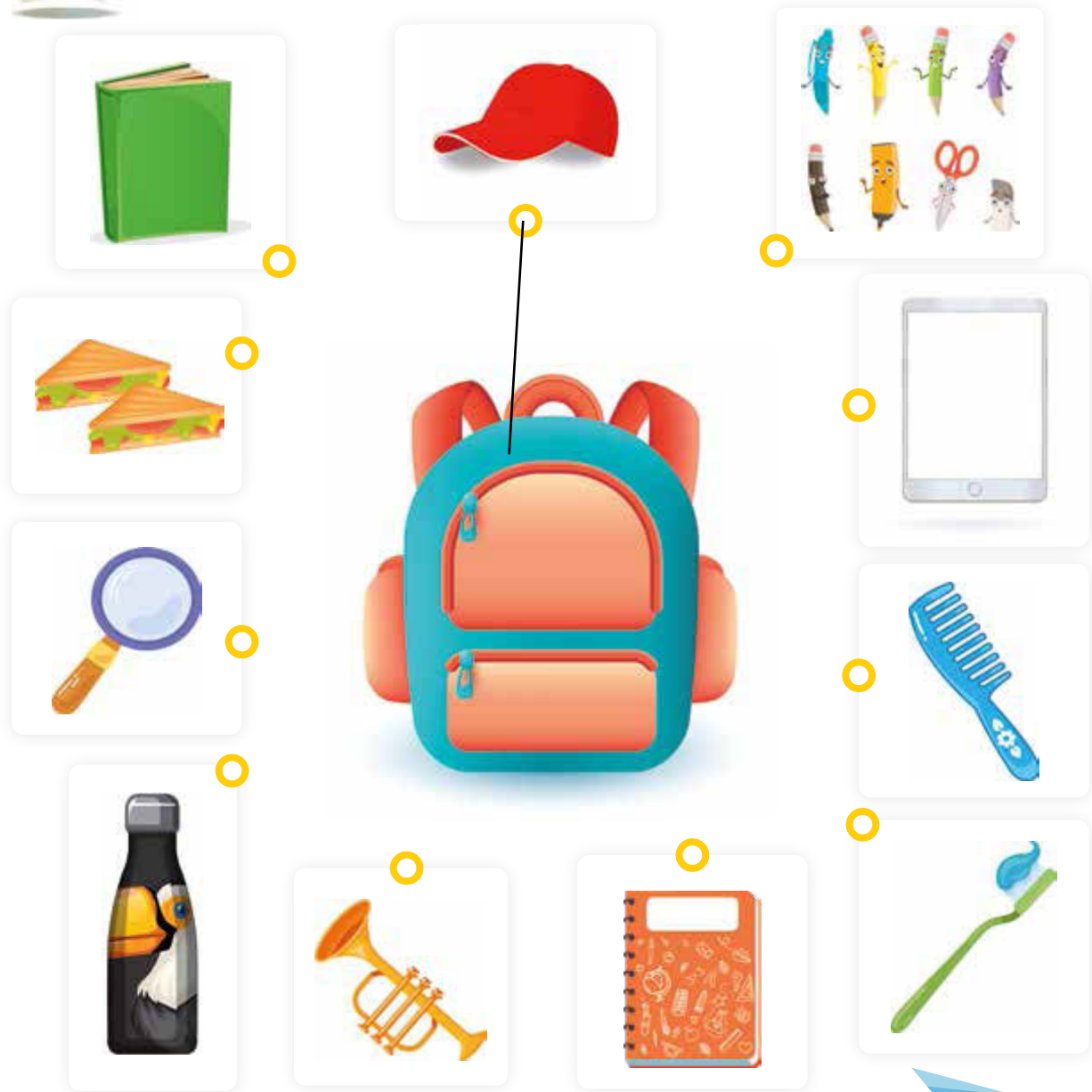

Τι παρατηρούν οι εξερευνητές, όταν κάνουν ένα σαφάρι;
Τι μπορούμε να παρατηρήσουμε εμείς στο δικό μας «σαφάρι» σε μια βόλτα γύρω από το σχολείο μας; Γράφουμε δύο ιδέες;

Τι θα πάρουμε μαζί μας στο σαφάρι; Ετοιμάζουμε το σακίδιό μας:

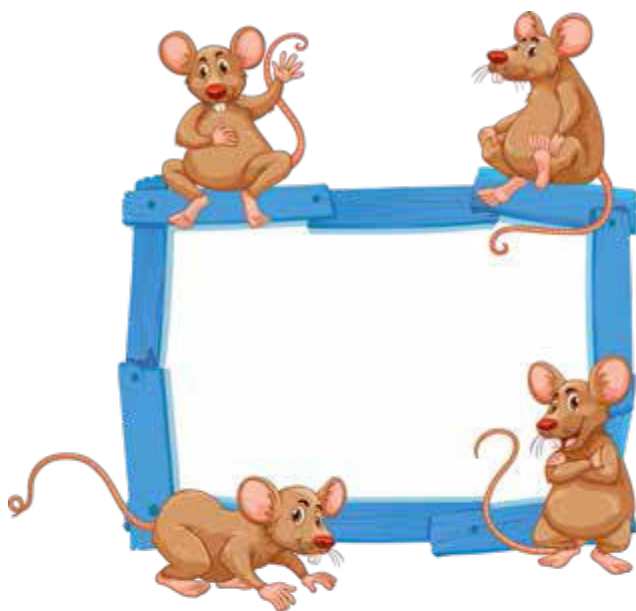

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε
όσα θα πάρουμε μαζί μας.
Έτοιμοι; Φύγαμε!

Περπατούσαμε, περπατούσαμε, όταν ξαφνικά είδαμε ένα ιδιαίτερο ζώο!
Α! Κι άλλο ένα! Ας τα ζωγραφίσουμε!

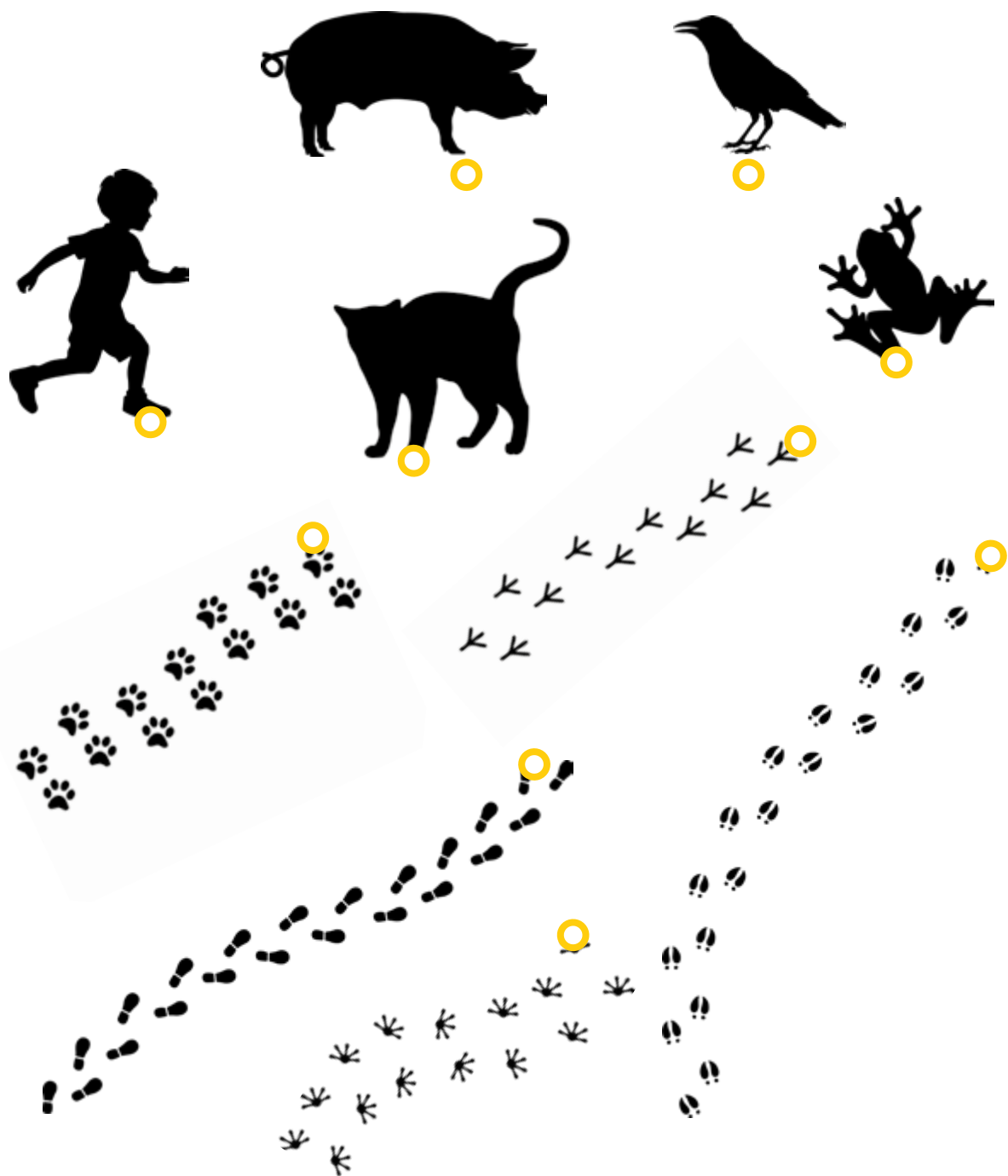

Λίγο πιο εκεί... να και ένα εντυπωσιακό φυτό! Ας ζωγραφίσουμε και φυτά που παρατηρούμε...

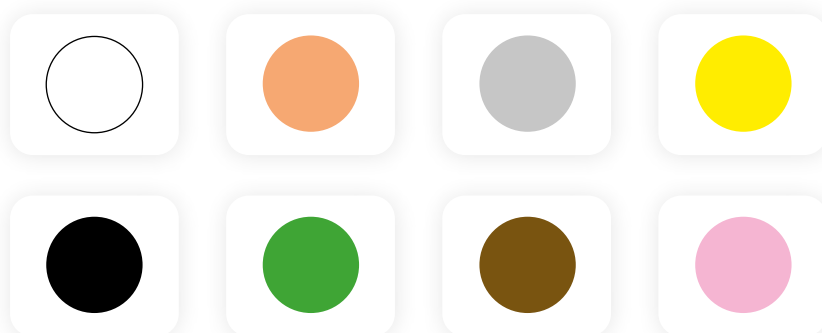
Τα ζώα, όπως και οι άνθρωποι, έχουν διαφορετικά πόδια και αφήνουν ίχνη όταν περπατούν. Ας δείξουμε με μια γραμμή ποια είναι τα ίχνη καθενός ή καθεμιάς.

Βάζουμε στο μυαλό μας ένα ζώο. Κυκλώνουμε όσα **χαρακτηριστικά του ζώου** (που επιλέξαμε) συναντάμε στις παρακάτω εικόνες. Αν δεν βρίσκουμε κάποιο, το ζωγραφίζουμε εμείς. Μετά, περιγράφουμε στον διπλανό ή στη διπλανή μας το ζώο που επιλέξαμε.

Χρώμα ζώων

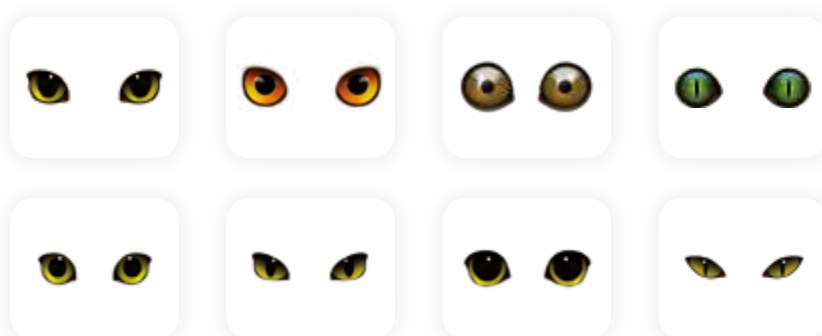
Ζωγραφίζουμε!

Πόδια ζώων

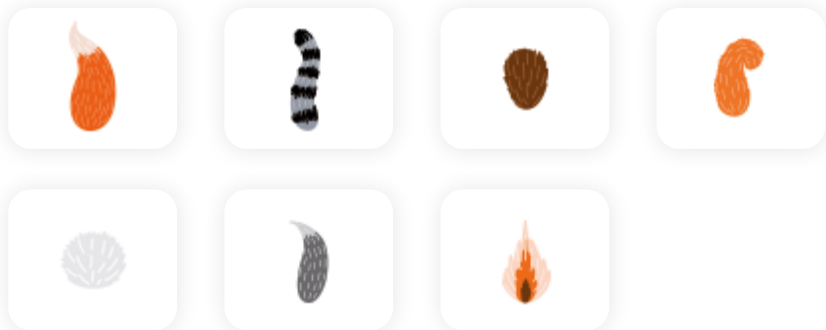
Ζωγραφίζουμε!

Μάτια ζώων

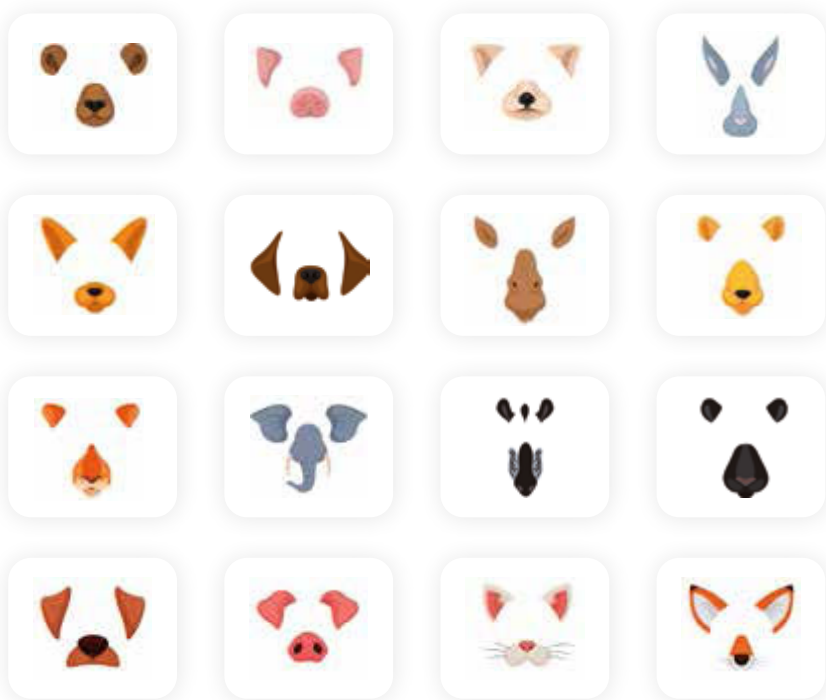
Ζωγραφίζουμε!

Ουρά ζώων

Ζωγραφίζουμε!

Αυτιά, μύτη και μουσούδα ζώων

Ζωγραφίζουμε!

Τρίχωμα ζώων

Ζωγραφίζουμε!

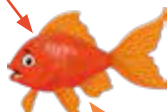
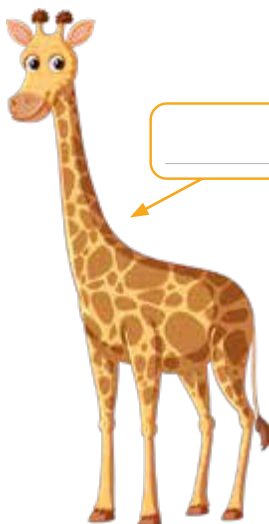
Μπορούμε να γράψουμε τα χαρακτηριστικά των ζώων;

φτερό, λέπια, κέρατα, ράμφος, νύχια, πτερύγια,
καβούκι, κηλίδες, προβοσκίδα, χαυλιόδοντες

προβοσκίδα

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και ενώνουμε λέξεις με εικόνες.

Ας βάλουμε ένα **V** στα **χαρακτηριστικά ενός φυτού** που παρατηρήσαμε στη βόλτα μας.

Μπορούμε να καταγράψουμε τα μέρη ενός δέντρου;
Ας επιλέξουμε μέσα από το μεγάλο κουτί τι μπορούμε
να γράψουμε στα μικρότερα κουτιά.

κορμός

φύλλα

άνθη

καρποί

σπόροι

ρίζα

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε τις
πληροφορίες.

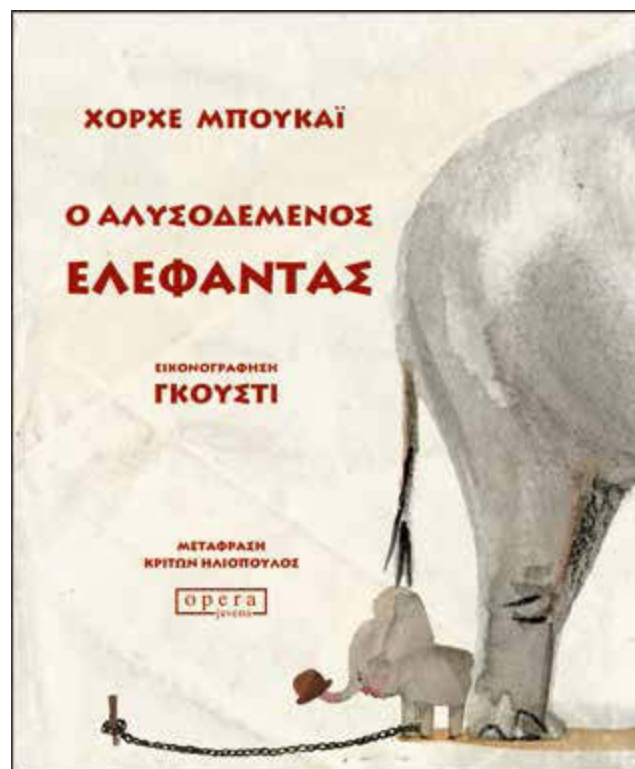

Φτιάχνουμε ένα **κολάζ με ζώα**; Μήπως μια άλλη ομάδα να φτιάξει ένα **κολάζ με φυτά**; Και πού θα βρούμε τις εικόνες; Φέρνουμε από το σπίτι μας φωτογραφίες με ζώα και φυτά.

Ο αλυσοδομένος ελέφαντας...

Να διαβάσουμε ένα παραμύθι;
Ας παρατηρήσουμε λίγο και την εικόνα.

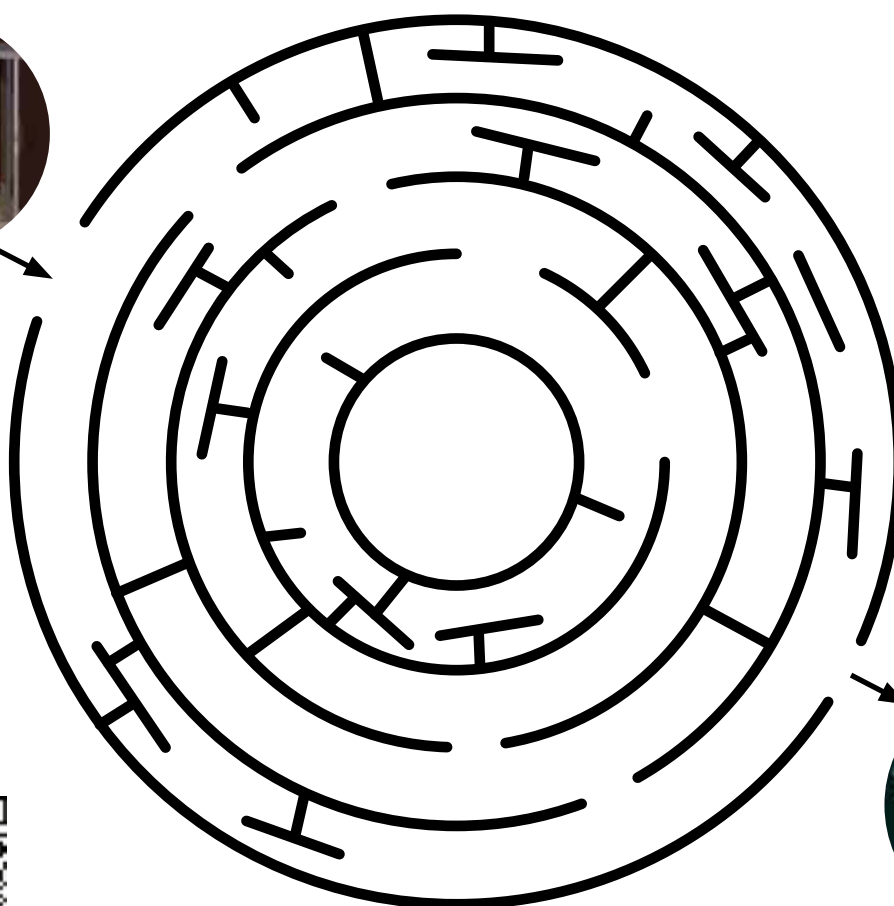
Χόρχε Μπουκάι,
Ο αλυσοδομένος ελέφαντας, εκδ. Opera
(εικονογράφηση: Γκούστι)

Πώς νιώθει ένα ζώο στο κλουβί;

Το δάσος είναι ανάστατο. Χάθηκε η μαμά αρκούδα με το αρκουδάκι της! Ας σχεδιάσουμε τον δρόμο που θα πρέπει να ακολουθήσουν η αρκούδα και το αρκουδάκι της προκειμένου να φύγουν από το κλουβί τους και να γυρίσουν στο δάσος.

Τι μπορούμε να κάνουμε για τα ζώα που χρειάζονται τη βοήθειά μας; Θα το κάνει ο καθένας μόνος του;

Μια ματιά στον άνθρωπο...

Ας παρατηρήσουμε λίγο τους ανθρώπους τώρα.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και βλέπουμε το ανθρώπινο σώμα.

Ζωγραφίζουμε ένα πρόσωπο και μετά γράφουμε με λέξεις τα χαρακτηριστικά του.

μάτια, μύτη, στόμα, αυτιά

A large rectangular area with a yellow dashed border, intended for drawing a face and writing its characteristics.

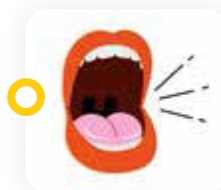

Αν κλείσουμε τα μάτια μας με ένα ύφασμα, μπορούμε με τα χέρια μας να αγγίξουμε και να αναγνωρίσουμε φίλους και φίλες μας;

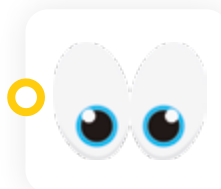

Σε τι χρησιμεύουν τα μάτια, το στόμα, η μύτη, τα αυτιά μας;
Τι κάνουμε με το κάθε μέρος του προσώπου μας;

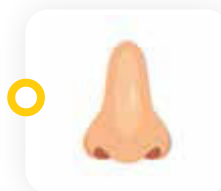
Με τα μάτια _____
και παρατηρούμε.

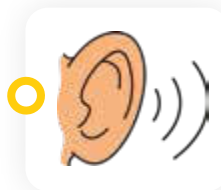
Με το στόμα _____
και _____.

Με τα αυτιά _____.

Με τη μύτη _____.

Ξέρουμε κανένα τραγούδι με τα μέρη του σώματός μας;

Ωρα για θεατρικό παιχνίδι στην αυλή του σχολείου!!

Περπατάμε, δείχνουμε και ονομάζουμε τα μέρη του σώματος: τα χέρια, το κεφάλι, τον λαιμό, τον μηρό, το πρόσωπο, τα αυτιά, τους βραχίονες, τους αγκώνες, τα πόδια, τα γόνατα, τα μάτια, το στόμα, τη γλώσσα, τα δόντια, τη μύτη.

Τι θα γινόταν, αν προσπαθούσαμε:

- να φάμε με τα αυτιά;
- να μυρίσουμε με κλειστή τη μύτη και τα μάτια ανοιχτά;
- να χοροπηδάμε χωρίς να βοηθούν τα πόδια ή τα χέρια μας;
- να τρέχουμε έχοντας κολλημένα τα πόδια μας;

Παίζουμε και αυτό το παιχνίδι;

- Πόδια!
- Χέρια!
- Κεφάλι!

Κίτρινα χαρτάκια
που κολλάνε έχουμε;

Κι αν φτιάξουμε έναν γίγαντα στην τάξη μας;

Χαρτί του μέτρου, ένας μαρκαδόρος και ένας ψηλός εθελοντής
χρειάζονται!

Πώς μπορεί να γίνει αυτό;

Ας κρεμάσουμε τον χάρτινο
γίγαντά μας στον τοίχο
και όποιος ή όποια θέλει
να γράψει τα μέρη
του σώματός του ας ξεκινήσει!

Χρειαζόμαστε τα ζώα; Ας το συζητήσουμε σε ομάδες.

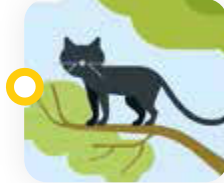
Μπορούμε καθώς συζητάμε να γράφουμε στα κουτάκια τι νομίζουμε ότι **τα ζώα προσφέρουν στον άνθρωπο;**

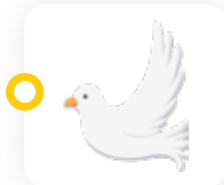
Ας αντιστοιχίσουμε τα χαρακτηριστικά των ζώων με τις παρακάτω εικόνες.

τρίχωμα

Μια γάτα ισορροπεί στο κλαδί.

στόμα

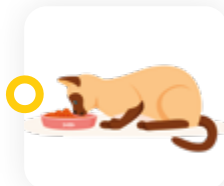
Ένα περιστέρι πετάει.

φτερά

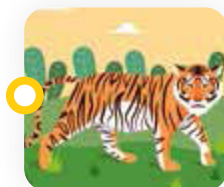
Μια καφέ αρκούδα στα χιόνια.

πόδια

Μια γάτα τρώει.

ουρά

Μια τίγρη περπατά.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και ταιριάζουμε εικόνες με λέξεις.

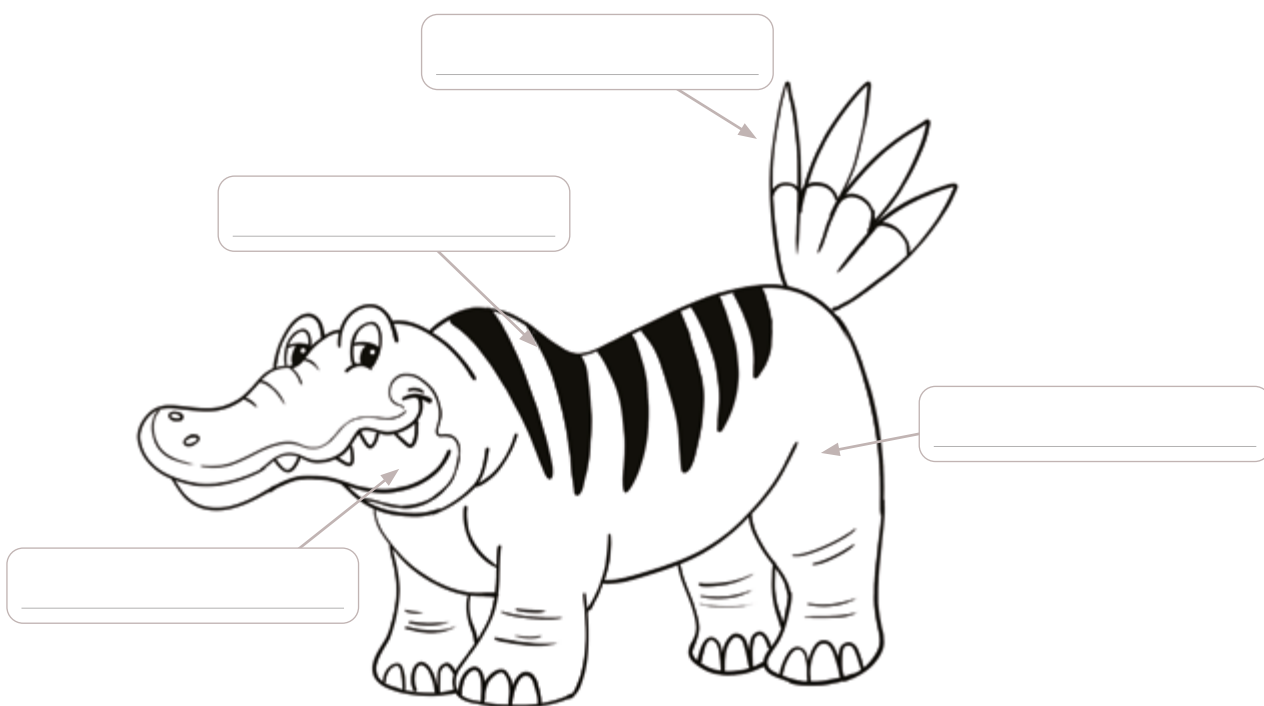

Γράφουμε τι κάνει **ένα** από τα ζώα της προηγούμενης σελίδας.

Οχ! Τι έγινε εδώ;
Από ποιο ζώο δανείστηκε κάθε μέρος του σώματός του αυτό το διαφορετικό ζώο; Μαντεύουμε και το γράφουμε στα κουτάκια!

Τι θα έλεγαν άραγε τα ζώα και τα φυτά για τους ανθρώπους, αν μπορούσαν να μιλήσουν με ανθρώπινη λαλιά;

Έχουμε διαβάσει το παραμύθι
«Η παράξενη αγάπη του αλόγου και της λεύκας»;

Χρήστος Μπουλώτης,

Η παράξενη αγάπη του αλόγου και της λεύκας,
εκδ. Polaris (εικονογράφηση: Φωτεινή Στεφανίδη)

Το αγαπημένο μου παραμύθι με ζώα είναι:

Το αγαπημένο μου τραγούδι με ζώα είναι:

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και βάζουμε τις λέξεις στη σωστή θέση.

Ας συγκρίνουμε τα χαρακτηριστικά ανθρώπων, ζώων και φυτών.
Τι έχουν ίδιο; Τι έχουν διαφορετικό;
Μπορούν να μας βοηθήσουν οι ερωτήσεις:

Πώς τρέφονται;

Πώς κινούνται;

Πώς στηρίζονται;

Πώς βλέπουν;

Πώς ακούνε;

Πώς δαγκώνουν;

Πώς κρατάνε;

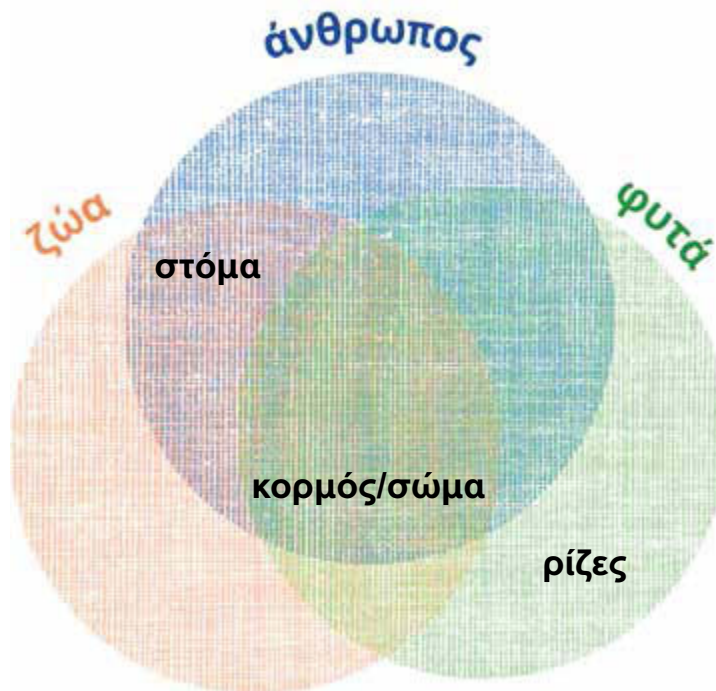
Πώς πετάνε;

Πώς ζεσταίνονται;

Πώς μυρίζουν;

Πώς ισορροπούν;

Ανθίζουν;

Οι άνθρωποι, τα ζώα και τα φυτά διαφωνούν!

Ποιο είναι το αγαπημένο μας ζώο;

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
ΤΟΥ
ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΥ ΜΟΥ
ΖΩΟΥ

Το αγαπημένο μου
ζώο είναι.....

το ζωγραφίζω

Βάζω τσεκ ✓ σε
όσα ταιριάζουν
με το αγαπημένο
μου ζώο.

Έχει ουρά; ☐

Έχει πόδια; ☐

Έχει φτερά; ☐

Έχει πούπουλα; ☐

Έχει ράμφος; ☐

Έχει κέλυφος; ☐

Έχει κεντρί; ☐

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και φτιάχνουμε την ταυτότητα του αγαπημένου μας ζώου.

Συμπληρωματικό υλικό

Ας παίξουμε μερικά παιχνίδια τώρα...

Ξέρουμε τι είναι το Μπίνγκο; Μπορούμε να δούμε εδώ: **Ζώα – Μπίνγκο!**

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10979>

Παίζουμε κρεμάλα; **Κατοικίδια Ζώα – Ψάχνοντας τις λέξεις**

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/10986>

Ας δούμε και αυτό: **Μπορείς να αναγνωρίσεις τα ζώα;**

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10994>

Και τα ζώα της θάλασσας; **Μπορείς να αναγνωρίσεις τα ζώα της θάλασσας;**

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-10993>

Λύνουμε ένα κρυπτόλεξο; **Ζώα του δάσους.**

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-3558>

Παίζουμε ένα παιχνίδι μνήμης; **Ταίριαξε τα ζώα του δάσους!**

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-11005>

Πόσο γρήγορα μπορούμε να το πούμε;

- Μια τίγρη με τρία τιγράκια!

Και αυτό ποιο ζώο είναι;

- Από πάνω σαν τηγάνι, από κάτω σαν βαμβάκι, από πίσω σαν ψαλίδι. Τι είναι;

Ας ρίξουμε μια ματιά και στο βιβλίο αγκαλιάς που φτιάξαμε. Μας αρέσει; Τι μας αρέσει περισσότερο σε αυτό και τι θα μπορούσαμε να φτιάξουμε καλύτερα;

Σύνοψη

Οι άνθρωποι, τα ζώα και τα φυτά έχουν κοινά και διαφορετικά χαρακτηριστικά.

Οι άνθρωποι έχουν κεφάλι, σώμα, χέρια και πόδια.

Τα ζώα μπορεί να έχουν κεφάλι, σώμα, χέρια, πόδια...

Υπάρχουν ζώα τα οποία οι άνθρωποι χρησιμοποιούν για τροφή, δουλειές, συντροφιά ή βοήθεια.

Φυτά όπως τα δέντρα έχουν ρίζες, κορμό, κλαδιά, φύλλα, άνθη ή καρπούς.

Χρησιμοποιούμε τα διπλανά εικονίδια και βλέπουμε τη σύνοψη της ενότητας.

Γλωσσάρι

άνθρωπος: ένας ζωντανός οργανισμός που έχει τη δυνατότητα να σκέφτεται, να μιλάει, να μαθαίνει και να ενεργεί.

ζώο: ένας ζωντανός οργανισμός όπως η γάτα, ο σκύλος και το λιοντάρι, ο οποίος κινείται για να βρει την τροφή του.

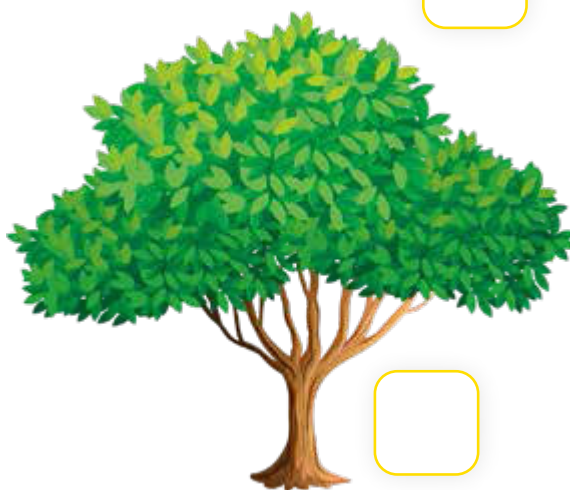
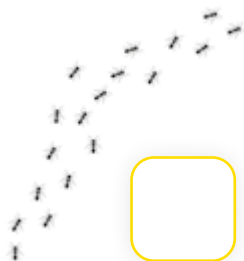
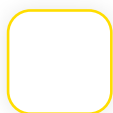
φυτό: ένας ζωντανός οργανισμός παντού γύρω μας όπως το χορτάρι, το τριαντάφυλλο, το έλατο.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και διαβάζουμε το γλωσσάρι της ενότητας.

Τι μάθαμε; Ας δούμε τις παρακάτω εικόνες και ας βάλουμε ένα **V** σε όσες ταιριάζουν με όσα μάθαμε σε αυτήν την ενότητα.

Χρησιμοποιούμε το διπλανό εικονίδιο και επιλέγουμε.

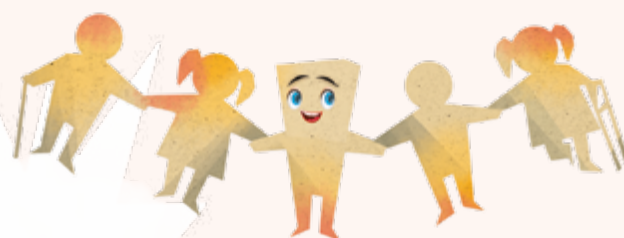

Πώς νιώθουμε τώρα που η ενότητα τελειώνει;
Το ζωγραφίζουμε...

Φτιάχνουμε και ένα κολλάζ!

Στο Α' Τεύχος του βιβλίου μας
άλλαξα όσο ερευνούσαμε
το περιβάλλον ΜΑΣ.

Ανυπομονείτε
να δείτε τις επόμενες
αλλαγές μου;

Σελίδα	Περιγραφή
60	Στιγμιότυπο από βάπτισι. – Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο – Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Greece - CC BY. https://www.europeana.eu/item/122/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_ELIA_000100_22_446721
60	Μάριος Πλωρίτης, Έλλη Λαμπέτη από Ζαφειρίου, Ζ. Αθήνα, Χαριλάου Τρικούπη 9 –Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο – Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Greece - CC BY. https://www.europeana.eu/item/122/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_ELIA_000100_22_540660
60	Φωτογράφιση για την έκθεση του ΛΕΜΜ-Θ «Παραδοσιακά Μουσικά Όργανα», 2001 από τον Παπανικολάου Ιωάννη – 2001 – Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης, Greece - CC BY-NC-ND. https://www.europeana.eu/item/2064929/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_LEMMTH_000043_11533_8649
60	Φωτογράφιση για την έκθεση του ΛΕΜΜ-Θ «Παραδοσιακά Μουσικά Όργανα», 2001 από τον Παπανικολάου Ιωάννη – 2001 – Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης, Greece - CC BY-NC-ND. https://www.europeana.eu/item/2064929/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_LEMMTH_000043_11533_8645
62	Φωτογράφιση για την έκθεση του ΛΕΜΜ-Θ «Παραδοσιακά Μουσικά Όργανα», 2001 από τον Παπανικολάου Ιωάννη – 2001 – Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης, Greece - CC BY-NC-ND. https://www.europeana.eu/item/2064929/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_LEMMTH_000043_11533_8633
83	Φορητή εικόνα τέμπλου: Κοίμηση της Θεοτόκου - Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων, Greece - CC BY-NC. https://www.europeana.eu/item/826/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_mnam_000150_730880
83	Γέννηση του Χριστού από τον Λάμπρο Δημήτριο – Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων, Greece - CC BY-NC. https://www.europeana.eu/item/826/https___www_searchculture_gr_aggregator_edm_mnam_000150_248377

